

BV21.0063

Datum vergadering : 6 april 2021

Digitaal aanwezig via Teams:

Commissieleden:

Leefbaar 3B : Jan Pieter Blonk, Georgine Zwinkels
VVD : Matthijs Machielse
CDA : Hans van der Stelt, Charles van Harn
WIJ Lansingerland : Jan Jumelet, Jan Alsemgeest
CU : Kees Willem Markus, Arjen Hofman
D66 : Michiel Muis, Ronald van der Stad
GroenLinks : Menno Duk, Marko Ruijtenberg
PvdA : Petra Verhoef, Valmir Xhemaili

Wethouders : Simon Fortuyn, Jan-Willem van den Beukel

Aanwezig in de raadszaal:

Voorzitter : Nelleke Bouman
Commissiegriffier : Karin Koemans

Afwezig

Leefbaar 3B : Henk Meester
VVD : Mauriel van As

1. Opening en mededelingen voorzitter

De voorzitter, om 20.00 uur: Dames en heren, leden van de commissie ruimte, allen heel hartelijk welkom op deze winderige en koude 6 april, wind en sneeuw, dat hadden we toch vorige week niet meer gedacht, maar je ziet maar weer. Ook een heel hartelijk welkom aan de wethouders Fortuyn, Van den Beukel en ik denk mevrouw Arends. En ook aan insprekerster, daar kom ik straks op, en dat is mevrouw Van der Knaap. Voordat we tot het e.e.a. overgaan, ga ik even het ritueel langs van wie er allemaal aanwezig zijn vanavond. Afwezig is vandaag de heer Van As.

De heer Alsemgeest, de heer Blonk, de heer Duk, de heer Van Harn, de heer Hofman, de heer Jumelet, de heer Machielse, de heer Markus, de heer Muis, de heer Van der Stad, mevrouw Verhoef, de heer Xhemaili, mevrouw Zwinkels, de heer Ruijtenberg: aanwezig.

Ik heb bericht van verhindering gekregen van de heer Meester. We wachten even af of de heer Van der Stelt zicht nog meldt. De heer Van der Stelt: Die is er. Ik moest een code invoeren om verbinding te krijgen, dat duurde even. De voorzitter: Dat is elke keer, dat hoort bij het ritueel.

2. Insprekers

De voorzitter: Dat is mevrouw Van der Knaap. De tekst die u gaat uitspreken is bij de leden van de commissie ruimte aangekomen. Voor velen niet onbekend: u bent van de actie Stop de bomenkap Lansingerland en u gaat ons iets melden over de biomassaverbranding.

Inspreker:

Mevrouw Van der Knaap: Wethouder en commissieleden, ik wil bij deze namens actiegroep Stop de bomenkap Lansingerland gebruik maken van het insprekrecht over het onderwerp biomassaverbranding, dat als agendapunt 6b van deze vergadering staat. Onlangs stuurde ik alle fracties van deze gemeente een schrijven naar aanleiding van een documentaire van de Hofbar over biomassa verbranding. Helaas ontving ik daarover slechts een enkele reactie van u. Jammer, dus daarom nu deze inspreekbeurt. Als ik het handelingsperspectief biomassaverbranding voor de glastuinbouw in Lansingerland lees, staat daar: biomassa is een hernieuwbare bron en het voldoet aan de huidige diverse wettelijke vereisten. Biomassa is inderdaad een hernieuwbare bron: men zaagt een boom om en als men geluk heeft wordt er een boom voor terug geplant. Maar deze bron is echter niet onuitputtelijk. Heeft een boom geduldig 40, 50 of meer jaren staan groeien, wordt hij in één zaagbeweging omgehaald. Prima als er een boom voor wordt terug geplant. Maar dit is niet in balans, verre van dat. Biomassacentrales hebben een continue stroom aan

duurzaam hout nodig. En dat is geen snoeiafval, maar schoon hout. Dat kunnen de bomen niet bijhouden met groeien. Wij voorzien dat we in de toekomst te weinig bos en bomen hebben. Veel te weinig bomen. U moet zich dit zelf voor kunnen stellen. Het houdt een keer op, letterlijk en figuurlijk. Ik lees in dit perspectief dat u zich als gemeente zorgen maakt over: stikstof, fijnstof, luchtkwaliteit en stank, twijfels over duurzaamheid en zorgen om de intensivering van het vrachtverkeer, dat continu deze houtsnippers aanvoert. U vergeet waarachtig zich zorgen te maken over die hernieuwbaarheid, die ik zojuist benoemde. Daar moet u zich ook zorgen over maken, grote zorgen. Voor uw zorgen om stikstof, fijnstof en luchtkwaliteit is één advies: zoveel mogelijk bomen laten staan. Want bomen bevatten namelijk van zichzelf deze eigenschappen om dit op te nemen en vast te houden. Dat doen ze gratis en voor niets. In uw handelingsperspectief bent u uitgegaan van visies van klimaatwetenschappers. Maar deze wetenschappers kijken elk vanuit hun eigen invalshoek en die is niet eenduidig. Klimaatwetenschappers hebben bijvoorbeeld een andere visie dan ecologen. Elke nuchtere Hollander zou kunnen bedenken dat veel te veel kappen ons eens duur komt te staan. Als politici zou u zich dat ook moeten kunnen bedenken. We verkwanselen op deze manier zelf het klimaat. Nog eens ten overvloede: de bomen aan de Merenweg, u allen bekend. Als deze bomen vorig jaar gekapt zouden zijn in die hele hete zomer zou het daar elk jaar een paar graden warmer zijn. Wij hebben dit kappen weten te voorkomen, maar dit kappen gebeurt op talloze plekken elders in Nederland. In Europa en op de hele wereld, met als gevolg stijging van de temperatuur en daardoor verandering van het klimaat. Verder schrijft u in het handelingsperspectief dat u verbranding van houtige biomassa onwenselijk vindt mede ingegeven door de onrust die steeds leeft in de maatschappij. U schrijft dat u een moreel appel doet op de glastuinbouwsector om terughoudend om te gaan met de bouw van nieuwe biomassacentrales. Dat is een mooi streven. U schrijft verder dat u niet de wettelijke bevoegdheden hebt om te sturen op het realiseren of verbieden van deze centrales. Dan wil ik een moreel appel op u als gemeente doen om niet te zwichten voor afgifte van vergunningen voor deze centrales. Het is een mooie gedachte van bedrijven om een biomassacentrale te bouwen, maar het kan alleen met de gratie van de enorme subsidies die hiervoor worden verstrekt door de EU. Het is ook moeilijk te bevatten dat ondernemers die een biomassacentrale bouwen of willen gaan bouwen zich niet voldoende bewust zijn van die onuitputtelijke stroom houtsnippers waarmee hun centrales dag in dag uit gevoed moeten worden en waar dat vandaan komt. Zelfs al is het gecertificeerd hout. Er zijn ook gemeentes die zich vanwege maatschappelijke onrust verplicht voelen om geen vergunningen meer te verlenen voor de bouw van deze biomassacentrales of zelfs een reeds goedgekeurde aanvraag voor vergunning te herroepen. Zo gebeurde ook in de gemeente Pijnacker in 2018. Geachte commissie wat vragen wij van u: 1. Meer bewustzijn en moreel besef dat onze bomen en bossen voor een groot deel verdwijnen voor het elke dag maar voeden van biomassacentrales. 2. Het voorstel dat u aan de gemeenteraad doet in de vergadering van 22 april a.s. ligt al klaar om ondertekend te worden. Op basis van de argumenten schrijft u o.a. een moreel appel te doen om biomassacentrales af te bouwen. Daarbij willen wij opmerken dat, zoals u weet, twee biomassacentrales in gebruik zijn in onze gemeente. Er zijn er nog vier vergund. Deze zijn rechtstreeks toegestaan, omdat ze kleiner zijn dan 15 MW. Onze vraag: herroep deze. Wees een gemeente met een rechte rug. U kunt dit doen, Ik dank u.

De heer Blonk, L3B: Ik ben zo brutaal om geen vraag te stellen, maar een opmerking te maken naar mevrouw Van der Knaap. Met haar inspraak, ze gaf het zelf ook aan, doet zij een moreel appel op de raad wat dit betreft. Ik dank u daar voor. Ik heb het vermoeden, dat dat niet tegen dovemans oren van de raad is gezegd. Dank u wel. Mevrouw Van der Knaap: Alle raadsleden weten het natuurlijk, dat is bij de Merenweg ook zo gegaan: vanaf een pc allerlei dingen beoordelen, is totaal iets anders dan het thema zelf aanschouwen, zoals we toen het bos en de bomen hebben aanschouwd. Daardoor ging u compleet allemaal om als raadsleden. Ik zou toch nog een keer willen herhalen: denk hieraan en leef u zoveel mogelijk in in de materie.

De heer Duk, GL: Uw oproep is meer dan duidelijk. Heel erf fijn, dat u deze inspraak doet. Alleen, het college geeft aan, dat wij niet de wettelijke bevoegdheid hebben om die vergunningen in te trekken. Ik heb daar vreselijk naar lopen zoeken om daar wel een mogelijkheid toe te hebben. U geeft nu aan, dat dat wel mogelijk is. Kunt u mij daar wat meer over vertellen? Mevrouw Van der Knaap: Ik zeg niet dat het mogelijk is. Ik doe een moreel appel op de gemeente om die vier die vergund zijn om die, net zoals de gemeente Pijnacker in 2018 heeft gedaan, om te zeggen: dit gaan we niet doen, het is niet maatschappelijk verantwoord. De heer Duk: Het probleem was, dat die in Pijnacker boven de 15 MW was. Daar mocht dus inderdaad een oordeel over geveld worden. Het vervelende is, dat dat bij deze vier, die nu gepland staan, niet het geval is, waardoor wij er niet de ruimte voor hebben, helaas. Mevrouw Van der Knaap: Ik heb opgezocht wat er in Pijnacker speelde. Daar kwam ook heel veel respons uit de gemeente Zoetermeer, omdat het een kilometer van Zoetermeer af ligt en de bevolking daar ook erg onrustig van werd.

De heer Van Harn, CDA: Dank u wel, mevrouw Van der Knaap, voor het inspreken. Ik vraag me wel af: heeft u een alternatief voor deze bio verbrandingsinstallaties? U heeft de stukken gelezen, merk ik. Het is een tijdelijke transitie totdat er een definitieve, goede, betrouwbare, goedkope oplossing komt. Wat heeft u daarvoor als alternatief? Mevrouw Van der Knaap: Ik heb daarvoor geen alternatief, kan ik u zeggen, want ik ben natuurlijk eigenlijk ook een leek op dit gebied. De gemeente zegt in zijn visie nu om dit af te bouwen. Daar zullen waarschijnlijk gelden voor zijn. De gemeente is druk bezig om die energietransitie op een andere manier d.m.v. geothermie of anderszins te verwezenlijken. Er zijn dus al verschillende geothermie bronnen in Bleiswijk, weet ik. Op die manier of andere manieren moet dit bedacht worden. Daar is de glastuinbouw al druk mee bezig en anderen. De heer Van Harn: Precies. Daar gaat ook het stuk van vanavond over.

De voorzitter: Mevrouw Van der Knaap, blijft u aan de lijn hangen c.q. via de webcast het e.e.a. volgen. Het staat vanavond op de agenda, u kunt dit allemaal volgen.

3. Vaststelling verslagen vorige vergadering d.d. 9 maart 2021 en het vervolg van 9 maart 2021

De voorzitter: We hebben op 9 en 11 maart vergaderd. Ik kijk even naar links of er nog op- of aanmerkingen zijn geweest. Bij deze niet. Dan zijn beide verslagen vast gesteld.

4. Vaststelling agenda en inventarisatie rondvragen

De voorzitter: Daar nog op- of aanmerkingen over? Ik hoor en zie er niets verschijnen.

Inventarisatie rondvraag:

De voorzitter: Een rondvraag, die hebben wij ontvangen van de heer Muis. De heer Muis: Dat klopt. Ik heb een vraag over de collegebrief over de stand van zaken Berkel centrum west.

5. Besprekpunten:

5.a Participatietraject Luchthavenbesluit RTHA

De voorzitter: Het is al enige tijd geleden, dat wij daar kennis van hebben genomen. Hij stond eerder gepland voor een vergadering, maar die is toen even doorgeschoven. Ik vraag aan de wethouder, de heer Fortuyn, of hij nog aanleiding ziet om bij dit onderwerp stil te staan. Geeft het aanleiding om hier op in te gaan? Of gaan we het in de groep gooien? Wethouder Fortuyn: Ik vind het fijn, dat u mij de gelegenheid geeft, maar ik volg uw suggestie: gooi het maar in de groep. De voorzitter: Dan gooien we het in de groep. We doen 3 minuten, alle onderwerpen, dus dat houd ik een beetje in de gaten. Ik ga vanavond van groot naar klein. Meneer Xhemaili, de volgende keer ga ik het weer anders doen.

De heer Blonk, L3B: Goed dat de gemeente Lansingerland en ook de andere leden van de bestuurlijke regiegroep Rotterdam The Hague Airport, te weten de gemeenten Rotterdam, Schiedam en de provincie, deelnemen aan het participatietraject van het luchthavenbesluit. De aanwezigheid van luchthaven Rotterdam The Hague Airport is op basis van het nationaal luchtvaartbeleid een gegeven, waarbij wij rekening hebben te houden. Het al of niet sluiten van het vliegveld, dat ligt op het Binnenhof en niet bij de gemeenten en de provincie Zuid-Holland. Dat wil ik toch even aangegeven hebben in het begin. Nu gaat er iets fout in de techniek bij mij. Het is snel opgelost. Ja, ik ben er weer. Ook goed is, dat het participatietraject gericht is op de belangen van alle deelnemende partijen en niet op standpunten. Op basis van alle belangen vindt een dialoog plaats, waarbij het streven is te komen tot winst van alle betrokken partijen in een zorgvuldig en transparant proces. Moeilijke woorden allemaal, maar het zal mijn inziens een moeilijk proces worden. Mijn inschatting is, dat het inhoudt, dat mogelijk iedereen één of meer wensen los moet laten en dat accepteren. Dat maakt het lastig voor een heleboel andere groepen. Ik denk toch dat dat de enige begaanbare weg is om dat te kunnen bereiken. De belangen van Lansingerland, die het college heeft opgeschreven, wil ik graag heel even langs lopen. Draagvlak bij raad en bewoners: akkoord met de tekst van het college. Het is goed, dat gelijkwaardige en volwaardige positie van de bewonersvertegenwoordigers en dat het college de bewonersvertegenwoordigers ook ondersteunt. Ik vind dat heel goed. Het is ook van belang dat dat gebeurt. Geen ruimte voor groei: daar heb ik toch een eerste aanpassingsvoorstel voor het college. Deze tekst zal L3B graag aangepast zien, in die zin, dat duidelijker moet worden aangegeven, dat er per saldo geen toename van geluid mag zijn. Graag een reactie van de wethouder. Een aantrekkelijk woonmilieu met gezonde leefomgeving, het derde punt: het college schrijft dat een afname van de hinder de inzet is. Uitgangspunt daarbij is dat hinder objectief vast gesteld moet kunnen worden en dat de grenzen kunnen worden gehandhaafd. Dan heb ik mijn tweede aanpassingsvoorstel. Als aanvulling zouden wij graag willen toevoegen, dat die grenzen m.b.t. geluid, fijnstof, NOx'en vooraf moeten worden vast gesteld, anders valt er niet te handhaven. Ook daarop graag een reactie van de wethouder. Heel goed, dat het college in ieder geval aan wil sluiten bij de brede definitie van geluidshinder, dus ook rekening houden met tijdstippen, weekend, seizoenen, noem alles maar op, wat je daarbij kunt bedenken. Zeker ook het verlagen van het

aantal nachtvluchten is belangrijk en ook geen trucjes om een vervallen nachtvlucht te compenseren met twee dagvluchten. Ik had me dat nog nooit gerealiseerd, maar dat las ik daarbij. Ik had het zelf ook wel kunnen bedenken, maar ik vind het wel slim. Het belang van de woningbouwopgave: akkoord, zoals het college aangeeft. Ook akkoord met wat het college zegt over de kansen, de aanvullende maatregelen die niet in het luchthavenbesluit zijn opgenomen, om daarover ook met het vliegveld afspraken te maken. Daar wilde ik het bij laten in de eerste termijn.

De heer Machielse, VVD: De heer Fortuyn zei al: gooi het maar in de groep. Dat is altijd makkelijk als je bij het zien van een brief heel veel van eerdere inbreng herkent. Dan is het makkelijk om te zeggen: ik herken hier een eerdere discussie in. Wat vooral belangrijk is voor onze partij, is dat er nu gekeken wordt naar belangen. Wat de heer Blonk aangaf, daar sluit ik me bij aan. Op standpunten gaan we er niet komen, daar staan partijen soms lijnrecht tegenover elkaar. Dus dat is een lastige. Deze aanpak steunen wij zeker. In die zin heb ik die drie minuten niet eens nodig. Juist omdat we in de brief herkennen wat we eerder hebben meegegeven, willen we de wethouder alle succes wensen met het verdere participatietraject.

De heer Van der Stelt, CDA: Ik heb al eerder aangegeven, dat het CDA vindt dat het college heel goed en heel scherp in het Rotterdam The Hague Airport dossier zit. Dat blijkt ook uit het stuk, dat voor ligt. Wij kunnen de insteek en de wijze waarop de belangen, die er zijn van onze inwoners, zijn verwoord. Dat kunnen wij ten volle ondersteunen. Ik kan er natuurlijk nog meer mooie woorden aan wijden, maar dan val ik in herhaling en dat moest ik maar niet doen om een beetje tijd te winnen vanavond. Wij kunnen ons volledig vinden in de insteek, die het college kiest. Wij wensen het college ook veel succes in het dienen van de belangen van onze inwoners.

De heer Alsemgeest, WIJ: Het participatietraject luchthavenbesluit Rotterdam The Hague Airport is ons inziens een prima initiatief en zal hopelijk bijdragen aan een nieuw luchthavenbesluit, dat breed gedragen wordt in de samenleving rond die luchthaven. Kunnen meepraten in het traject is van groot belang, want op die manier kunnen we invloed uitoefenen op het luchthavenbesluit met alles wat daarin geregeld wordt. Dat we om dit traject in te gaan eerst met elkaar een document opstellen, waar de belangen van onze gemeenten en haar inwoners in beschreven staan, is natuurlijk van wezenlijk belang als je zo'n traject ingaat. Na het lezen van het overzicht van de belangen is onze fractie tot de conclusie gekomen, dat het een realistisch overzicht is, waar de meeste belangen goed omschreven staan. Met realistisch bedoelen we, zoals de heer Blonk al zei, dat de airport een gegeven is en dat we daar rekening mee moeten houden. We moeten dus niet gaan bedenken, dat die ooit nog weg gaat. Dat is spreek over dat de meeste belangen goed beschreven staan, komt voort uit de eerste bullet. Ook de heer Blonk gaf daar al zijn mening over en daar ben ik het helemaal mee eens. In de bullet 'geen ruimte voor groei' lees ik eigenlijk het volgende. Ook de eerste zin, conform de nieuwe luchtvaartnota zal in het nieuwe luchthavenbesluit een aparte geluidsruimte worden opgenomen voor spoedeisend en maatschappelijk helikopterverkeer. Tot zover geen commentaar. Dan krijgen we het volgende. Deze splitsing van de totaal vergunde aparte geluidsruimten mag niet tot consequentie hebben, dat de beschikbare geluidsruimte voor commercieel verkeer toeneemt. Dat vinden wij een regel waar ruimte in zit en dat lijkt ons niet de bedoeling. We hebben nu een totale vergunde geluidsruimte en die gaan we in de toekomst splitsen. Een gedeelte voor spoedeisend en maatschappelijk helikopterverkeer en een gedeelte voor commercieel vliegverkeer. Hoeveel geluidsruimte het spoedeisend en maatschappelijk helikopterverkeer inneemt is ons inziens al langere tijd bekend en staat dus vast. Hoeveel geluidsruimte er dus overblijft voor het commercieel vliegverkeer, kunnen we ook vast stellen en dat als maximaal blijven zien. Op die manier geven we geen ruimte aan de discussie over de grootte van de ruimte van het commercieel vliegverkeer. Dat ook krimpscenario's bekend moeten worden, laten we even in het midden. Het is ook van belang dat de airport economisch kan blijven bestaan. Met in de toekomst stillere en schonere vliegtuigen gaan we vanzelf de goede kant op als het maximum ook het maximum blijft. Ik hoor graag wat de wethouder hiervan denkt. Een tweede aandachtspunt, dat onze fractie onder de aandacht wil brengen, is het schadelijke ultrafijnstof. In een document staat beschreven, dat het verminderen van de geluidshinder op welk moment van de dag dan ook prioriteit heeft. We zouden diezelfde prioriteit ook graag willen meegeven aan het schadelijke ultrafijnstof. Straks niet alleen van de luchthaven, maar ook daarbij opgeteld de in aanleg zijnde nieuwe snelweg. Ultrafijnstof hoor, zie en ruik je niet, dus is het misschien wel de gevaarlijkste hinder, die de airport met zich meebrengt. Ook hier zou ik graag van de wethouder willen horen wat hij van dit aandachtspunt vindt. Tot zover de bijdrage voor de eerste termijn. Dank u wel.

De heer Markus, CU: Veel van mijn voorgangers hebben het al aangegeven: een heldere brief. Goed dat we met elkaar in de commissie nog even van gedachten wisselen over de belangen van Lansingerland en dat dat in het participatietraject ook helder meegenomen kan worden. Wat ons betreft staan de punten er helder in en wat ons betreft ook op twee na. Ik sluit me in die zin ook aan bij de woorden van de heer

Alsemgeest. Wij vinden dat het goed is en wij vinden dat we het ook moeten doen, dat we die 'geen ruimte voor groei' heel duidelijk en stevig neerzetten. Dat hebben we als raad al meerdere keren aangegeven. Het kan en mag niet zo zijn, dat als er een aparte geluidsruimte komt voor maatschappelijk verkeer, dat het dan ingevuld gaat worden met commerciële vluchten. De heer Alsemgeest omschreef het goed. We weten precies wat die ruimte nu is en dat is ook de ruimte die echt moet blijven en dat mag absoluut niet groeien. Van krimpscenario's worden we wel enthousiast, maar dat staat er al in. Ik denk dat het goed is om die ruimte voor groei stevig neer te zetten. In onze fractie hebben we het ook gehad over fijnstof en ultrafijnstof. Het is nu erg op geluid gericht en natuurlijk komt luchtverontreiniging terug. Ultrafijnstof, ik denk zeker dat we die aandacht in deze brief moeten geven, om duidelijk neer te zetten wat voor onze inwoners belangrijk is. Waar we erg blij van werden, is de handhaafbaarheid van die nachtelijke vluchten. Ik woon onder die aanvliegeroute en van alles wat afwijkt van de normale vliegtijden, daar word je wakker van. In het verleden is gebleken, dat het heel lastig handhaafbaar was. Er was altijd wel een reden waarom er te laat werd opgestegen, wind tegen of weet ik het allemaal. Er was altijd wel iets waardoor er niet gehandhaafd kon worden, dus ik vind dat we daar steviger op in moeten zetten en ook die handhaafbaarheid, want dat is de enige manier om die nachtvluchten binnen de perken te houden. Dat was het, dank u wel.

De heer Muis, D66: Dank aan de griffie voor het agenderen van deze brief in de commissie, of de agendacommissie, zo je wilt. Soms zijn we kritisch op brieven of voorstellen, maar in dit geval vinden we het zeer goed geformuleerd. Compliment aan de steller. Het doel is inderdaad afname van hinder en minder luchtverontreiniging. We onderschrijven de belangen voor de gemeente als kader voor het participatieproces. Ik moet wel zeggen n.a.v. een aantal voorgaande sprekers: zie ik het nu toch anders? Zij leggen die belangen uit als: we zetten de belangen op een rijtje en dan zijn ze straks uitwisselbaar of onderhandelbaar. Ik wil toch even aan de voorkant aangeven, dat ik dat niet zo zie. Als het al aan de orde zou zijn, dat het dan terug komt naar de raad. Dat mutual gains verhaal is natuurlijk heel mooi, iedereen redeneert vanuit belangen en niet vanuit dogma's of vaste standpunten. Maar ik zou niet de suggestie willen wekken, dat het dus onderhandelbaar is. Misschien hoor ik het helemaal verkeerd, dan hoor ik dat graag in de tweede termijn om mij gerust te stellen, maar ik denk niet dat we die kant uit moeten gaan. Voor het verdere proces vragen we extra aandacht voor drie punten. Dat is transparantie van het proces, dus de controleerbaarheid van de voorgestelde maatregelen. Het tweede belangrijke punt, dat we willen benadrukken, is dat in de gaten wordt gehouden dat er geen voorschot wordt genomen op eventuele toekomstige winst al dan niet door technologische ontwikkelingen, dat die dan alvast wordt gevuld op een bepaalde manier. Er moet daadwerkelijk winst zijn voordat we gaan bepalen waar we hem aan willen besteden. Het derde punt is dat we los van de huidige geluidsoverlast en luchtverontreiniging ook zien dat het belang van de woningbouw ernstig wordt beperkt door de aanvullingsregeling geluid in de nieuwe omgevingswet. Het is dus eigenlijk nog een extra reden om actief te sturen op krimp. Als we actief sturen op 'geen ruimte voor groei' dan komt er altijd iets uit wat uiteindelijk toch leidt tot een beetje groei. Ik denk dat het verstandiger is om in te zetten op krimp, omdat ook anders Wilderszijde onmogelijk ontwikkeld kan worden tot een leefbare wijk. Dat wordt overigens ook onderschreven en bevestigd door de bewoners tegen vliegtuigoverlast in hun zienswijze. Dat was het voor de eerste termijn. Dank u wel.

De heer Ruijtenberg, GL: Het participatietraject, het ligt voor ons. Er zijn al vele goede woorden uitgesproken door collega's. Met de meeste dingen ben ik het eens, maar met een paar dingen die hier staan ben ik het niet eens of kunnen wat GL betreft aangescherpt worden. Het eerste waar we het niet mee eens zijn, is wat er staat: dat de luchthaven een gegeven is, dat het er is. Er is een tijd geweest in Nederland, dat er geen luchthaven Zestienhove was. Er is een tijd geweest, dat we luchthaven Waalhaven hadden. Uiteindelijk hebben we als politiek, als mensen, besloten om luchthavens aan te leggen en luchthavens af te breken. Dat kunnen we ook nu. Het klopt inderdaad dat wij niet het mandaat hebben om te beslissen om het te sluiten, dat mandaat ligt op het Binnenhof. Wat we echter wel kunnen doen is in samenwerking met onze eventuele partners in Den Haag in de landelijke politiek, dat is voor 2 partijen in dit huis wat moeilijker, maar voor 6 is dat mogelijk, om nu juist erop aan te dringen, dat we wel willen overgaan tot sluiting. Het hebben van een luchthaven is een gegeven, maar het is geen wetmatigheid. Het is geen natuurwet, dat er een luchthaven moet zijn. Als we gaan kijken naar de technologieën, die er zijn op het gebied van ontwikkelingen op het spoor, waarbij we zien dat er veel meer geïnvesteerd gaat worden in internationaal treinverkeer, wetende dat we een HSL hebben, waarbij we ongeveer 30 minuten hierbij vandaan een zeer grote luchthaven hebben, kun je je afvragen: heeft het nog nut om hier een luchthaven te hebben? Dit wordt ook min of meer onderkend, doordat er wordt aangegeven, dat ook een krimpscenario onderzocht moet worden. Echter, een krimpscenario, als daarvan de consequentie zou zijn, dat er een sluiting zou moeten komen, omdat het financieel niet haalbaar is, dan zouden we daar op aan moeten sturen. Ik pleit er dan ook voor, dat we verder gaan kijken, dat er een onafhankelijk onderzoek gaat komen, die de luchthaven gaat beoordelen op aan de ene kant de directe en indirecte banen. Wat is de bijdrage aan de economie voor de totale metropoolregio of voor de

regio Rotterdam Rijnmond? Dat afgezet tegen eventuele schade: milieuschade, gezondheidsschade voor de bewoners. Dan kunnen we daar de discussie over voeren, hoeveel banen levert het nu op, dat kunnen we er onafhankelijk in opnemen. Dan heb ik de heer Blonk een wijzigingsvoorstel horen noemen. Misschien dat hij het in de tweede termijn nog kan toelichten. Hij wil het veranderen bij de geluidstoename in: dat het geluid niet mag vermeederen. Daar word ik, als ik het zo beluister, niet echt wild enthousiast over, want mijns inziens open je daarmee een achterdeur, dat er wel meer vliegbewegingen mogen komen. Immers, mocht de technologie daar zijn en we gaan op termijn veel stillere vliegtuigen krijgen, ik zie het de eerste 10 jaar nog niet gebeuren op deze luchthaven, maar dat terzijde, maar mochten we stillere vliegtuigen krijgen, dan levert het andere milieuschade op. Die prioriteiten kun je niet los van elkaar zien. Eén prioriteit zou wat ons betreft drie prioriteiten moeten zijn. Voor de overige zaken zijn er al heel veel goede dingen genoemd. Daar wilde ik het op dit moment bij houden.

Mevrouw Verhoef, PvdA: Dank u wel voor dit stuk. Participatietraject, de uitgangspunten die de belangen van Lansingerland beschrijven: in grote lijnen vinden we die oké. Ik kom er dadelijk op terug, ik wil eerst nog iets algemeen zeggen. Een aantal andere fracties heeft dat ook gedaan. Wat ons betreft is het wel heel belangrijk, dat inderdaad de perspectieven van alle belanghebbenden duidelijk in beeld komen in dit participatietraject. Dat is wel het doel, zoals we lezen. Winst voor alle partijen, dat vinden we wel wat optimistisch geformuleerd. Minimaal moeten de belangen van alle belanghebbenden voor een groot deel behartigd zijn. Als dat niet zo is, dan is het traject misschien wel doorlopen, maar dan is de uitkomst niet breed gedragen. Dan zou het, wat onze fractie betreft, niet geslaagd zijn. Zoals ik zei, die uitgangspunten, die onderschrijven we in grote lijnen, maar toch nog een aantal punten. Onder het uitgangspunt 'kansen', het allerlaatste puntje, daar zien wij toch nog wel ruimte voor aanvullende afspraken. Daar staat o.a. genoemd als voorbeeld citizens science of verbetering van het OV, daarover zouden afspraken gemaakt kunnen worden ook in het kader van dit participatietraject. Wat wij daar graag zouden willen toevoegen is dat als burgers en ook als gemeenten, dat we geïnformeerd willen blijven en ook geïnteresseerd zijn over de innovatie richting meer duurzame luchtvaart en ook verduurzaming van het vliegveld. Ik denk dat het onze taak bijna is om die stappen goed te volgen en ons daarover goed te laten informeren, omdat het belangrijk is voor de toekomst van het vliegveld, of in ieder geval van verkeer door de lucht of over land of over zee. We moeten ons in die zin breed laten informeren over de innovatiemogelijkheden. Dan heb ik het dus over Rotterdam The Hague Innovation Airport, een nieuw initiatief. We missen daarbij ook nog het perspectief van opleiding. Onlangs is er het Albeda College geopend. Het is voor MBO'ers moeilijk om een stage te vinden, dus ook daarover zou communicatie heen en weer moeten gaan. Ook duurzaamheid, bijvoorbeeld de zonnepanelen langs de startbaan in het kader van de regionale energietransitie, het lijkt ons belangrijk om ook die aspecten mee te nemen. Dat valt allemaal onder het kopje 'kansen'. Dan kom ik bij het punt 'geen ruimte voor groei'. We hebben dat als PvdA-fractie al eerder gezegd. Groei hoeft van ons op termijn niet uitgesloten te worden als het duurzamer, schoner en met minder geluid kan. Ons uitgangspunt zou dus zijn: afname van hinder. Niet alleen geluid, maar ook uitstoot van schadelijke stoffen en gassen. Wij zouden dus ook niet perse inzetten op krimp. Maar het toevoegen van woorden als ultrafijnstof, zoals CU en WIJ en GL voorstellen, dat lijkt ons goed. Tot slot wil ik tegen GL zeggen: ja, ook wij zijn er een voorstander van dat treinverkeer vanuit Rotterdam en omgeving door heel Europa beter wordt. Maar we weten ook, dat het Europese spoor dat op dit moment niet toelaat. We vinden dat die wegen nadrukkelijk onderzocht zouden moeten worden, maar dat valt een beetje buiten de scope van dit stuk. GL heeft ook al eerder gezegd: de economische voordelen van deze luchthaven zijn eigenlijk niet goed bekend. Ook daar zouden we dan graag meer over horen. Wij horen daar juist wel positieve geluiden over, maar ik denk dat het goed is om dat eens een keer goed op een rij te zetten en dan ook de voordelen af te wegen tegen de nadelen. Verder wil ik iedereen succes wensen met dit participatietraject. Dank u wel.

De voorzitter: Er is het nodige gemeld over geluid, ultrafijnstof, het aanscherpen van het e.e.a. en nog een heleboel andere onderwerpen. Die ga ik allemaal niet noemen, want u heeft ook meegeschreven. Er is het nodige te beantwoorden.

Beantwoording college

Wethouder Fortuyn: Jammer, want ik ben uit het systeem gevallen toen meneer Alsemgeest bezig was. Zijn eerste vraag had ik wel mee genomen. Meneer Markus heb ik aan het einde nog meegenomen, maar dat komt waarschijnlijk wel goed in de tweede termijn. Laat ik beginnen met te zeggen: bedankt voor de complimenten voor het opgeleverde stuk; uiteraard zijn er altijd wel aanvullingen te bedenken. Deze zienswijze is onderdeel van een breed participatieproces. Dat brede participatieproces raakt heel veel onderdelen van onze samenleving. Het varieert van Lansingerland, maar ook Rotterdam, het raakt ook de economische sector, het raakt bewoners. Er is een groot aantal stakeholders in gesprek straks in het participatietraject. Het is van belang, dat je als Lansingerland de juiste punten maakt, maar het is

onderdeel van een set van punten, die door de samensmelting van de mutual gain approach, waar meneer Muis het over had, om tot een complete set te komen om de opdracht, die RTHA heeft gekregen van het ministerie draagvlak te creëren bij het bestaan van de luchthaven, maar ook bij de verdere ontwikkeling van de luchthaven. Dat even vooraf gezegd hebbend. Dit stuk, dat wij hebben opgeleverd, zal verrijkt worden door andere inbreng. Meneer Blonk begon met een tweetal aanpassingen en daar kwam later een discussie over. Bij meneer Alsemgeest kwam dat boven water. Van: ja, we willen dat u duidelijk aangeeft, dat er per saldo geen toename van geluid mag zijn. Dat betekent, per saldo, ik zoek een beetje naar de definitie, maar misschien dat meneer Blonk er in de tweede termijn op terug mag komen. Geluid is meer dan alleen het vliegtuig, want het is ook omgevingsgeluid. Betekent het, dat als ze minder geluid maken, dat je dan ook meer mag vliegen? Wij perken toch een beetje meer in. Dat zou dan wat scherper moeten: wat verstaan we nu onder dit verhaal 'per saldo'? Welke geluidsruijmt blijft er over? Is het de aftreksom van de helikopters nu en dan hebben we de rest van de geluidsemmer, zoals wij die kennen, blijft die dan overeind? Dan zit er sowieso nog rek in het aantal vluchten, want ze hebben het niet vol gevlogen in het verleden. Welke geluidsruijmt wordt er aan maatschappelijk verkeer gegeven? Dat is altijd nog een discussie: we hebben eigenlijk weinig moeite met geluidsoverlast van helikopters, die in zich in het maatschappelijk verkeer verplaatsen. Ik ben een beetje aan het stoeien met de term, zoals die nu wordt aangegeven. Per saldo vind ik in principe iets te eng. Maar je zou kunnen zeggen dat de huidige vergunde geluidsruijmt niet groter mag worden. Het vraagt wat meer definitie, misschien dat het in de tweede termijn iets scherper mag worden in de commissie. Het tweede punt ging erover om vooraf de grenzen van fijnstof en NOx, CO2 vast te leggen, want dan zou je kunnen handhaven. Dat klopt. Maar in de luchtvaartnota wordt aangegeven, dat in de loop der tijd kennis en inzicht wordt ingebracht om een normering aan te brengen. Wat je nu vraagt is een soort normering, die eigenlijk nog niet goed is. We hebben het over geluid en u weet: geluid krijgt een andere waardering straks. Het zal misschien een verdubbeling zijn in hinder. Maar ze zoeken nog naar de parameters om dit vast te leggen. Daar zit wel een klein beetje een ruijmt. We willen het best scherper opschrijven, daar is op zich helemaal niets op tegen, het voorstel is best goed. Maar we zoeken een beetje: vooraf vastleggen, waarop leg je het dan vast. Dat is een beetje lastig, want dan ga je het bestaande van nu vast gaan leggen. En dat wil je niet, want je wil een verbetering hebben. Dus het is een beetje zoeken hoe we daarmee omgaan. De heer Muis vraagt of het onderhandelbaar is. Ja, het is een beetje naïef te denken, meneer Muis, ik ben er maar heel helder in, dat onze eisen die hier op tafel liggen, dat dat het is. Waar het ons ook om gaat is het verbeteren van de leefkwaliteit van de omgeving. Er speelt ook een weekendregime in mee. Er speelt ook het nachtregime in mee. Er speelt ook de vliegroutes in mee. Of de contouren, die spelen erin mee. Ja, dan zal er wellicht water bij de wijn gedaan moeten worden. Vooraf zeggen: is het onderhandelbaar? Nee, we gaan met elkaar kijken: hoe kunnen we op de best mogelijke wijze de inrichting zo regelen, zowel op de grond als in de lucht, om de leefkwaliteit in de gemeente Lansingerland en omgeving te verbeteren. Ik zou daar wat voorzichtig mee zijn. Het is niet onderhandelbaar, want u stuurt mij op pad met deze brief en vervolgens hoef je die luchtvaart participatie niet meer te doen, want overal waar ze mee terug komen is voor mij onderhandelbaar en dat is geen mutual gain approach. Ja, woningbouw, daar zeggen wij ook van: wanneer in het kader van de omgevingswet ook de geluidshinder een andere normering gaat krijgen, zou dat de woningbouw kunnen aanraken. Daarom zitten wij ook aan tafel, om ervoor te zorgen dat we die contouren in de gaten te houden, want die zijn nog veel belangrijker. Die contouren zijn voor ons belangrijk, om datgene te doen wat wij op dit moment aan het ontwikkelen zijn. GL, meneer Ruijtenberg, u haalt een aantal thema's aan, die wij kennen vanuit het landelijk programma. Daar kan ik hier niet zoveel mee. Leuk dat u het wilt sluiten, Rotterdam wil het ook sluiten. Dat wij kritischer moeten kijken naar vluchten en vluchten op een andere manier organiseren, met name de vluchten tot 500, 600 kilometer, dat is op zich hartstikke mooi. Ik ben ook gewezen op het feit, dat volgend jaar april de eerste nachttreinen gaan rijden naar Praag. Dat is fantastisch, maar die gaan wel over de HSL lijn, dus dan hebben we misschien daar weer een probleem. We zijn nu geluidscontouren aan het aanleggen, we zijn met geluidsschermen bezig, maar treinen is ook niet altijd de oplossing, dus we hebben best wel wat grote opgaven te doen. Ik ben het eens met mevrouw Verhoef, daar waar het om de kansen gaat: ja, die kennen wij. Rotterdam The Hague Innovation Airport, heel belangrijk. De opleiding tot gastvrouw, stewards, stewardessen, grondpersoneel, prachtige ontwikkelingen. Wat het MKBA aangaat: ik denk dat RTHA ik weet niet hoeveel varianten kan bedenken, maar een MKBA zal waarschijnlijk nooit positief worden. Desalniettemin zal het rijk I&W een besluit nemen rondom het luchthavenbesluit. Onze inzet zal grotendeels moeten zijn en voornamelijk gericht moeten zijn op de leefkwaliteit van de omgeving en de hinderbeperking en ook de milieubelasting in deze omgeving, waarin wij wonen. Ik denk dat daar onze energie en onze inzet op moet zijn. Als ik wat gemist heb, hoor ik het graag in de tweede termijn. Hier wilde ik het even bij laten.

De voorzitter: Meneer Blonk heeft misschien wel na zitten denken over 'per saldo'.

Tweede termijn

De heer Blonk, L3B: Uiteraard heb ik daar over nagedacht. Ik ga in op de opmerkingen van de heer Muis, de heer Ruijtenberg en van de wethouder. De heer Muis, onderhandelbaar: de wethouder is erop ingegaan. U gaat er blijkbaar van uit, dat het niet gericht is op belangen, maar op standpunten. Als je op standpunten gaat zitten, dan ga je problemen krijgen. Ik denk dat u dat even los moet laten, het antwoord daarop. De heer Muis: Ik begrijp dat heel goed, wat de heer Fortuyn zegt. Maar dan is het de vraag of het zo zinvol is om van belangen uit te gaan. Of zou je meer uit moeten gaan van doelstellingen, wat je wilt bereiken. Dus bijvoorbeeld afname hinder of minder luchtverontreiniging. Dan hoeft je niet een heel verhaal op te schrijven van alle belangen, als we toch niet weten welke prioriteiten ze hebben of als we toch niet weten wanneer iets wel of niet onderhandelbaar is. Dat is een beetje mijn punt. De heer Blonk: Ga je zitten op wat je wilt bereiken? Als je daarop gaat zitten, dan zit je veel meer in de standpuntbepaling. Dat vind ik dan zo lastig. De heer Muis: Dat is niet een standpunt. Een standpunt is iets anders dan een doelstelling. Wat je uit het proces wil is iets anders dan een standpunt: ik wil de luchthaven sluiten. Of: de luchthaven moet krimpen. Het doel is minder hinder en minder luchtverontreiniging. Volgens mij willen we dat allemaal. De heer Blonk: Het gaat altijd om de mate, de mate waarin en hoe je dat bereikt. Ik ben het met u eens, maar dat is een lastig punt. Het wordt ook heel lastige participatie, want uiteindelijk verzandt een aantal mensen in standpunten in plaats van belangen. Of er ook nog doelstellingen bij moeten komen, dat maakt het nog lastiger. Maar goed, we zullen zien. Het moet ook een kans hebben, denk ik. Dan ga ik naar de heer Ruijtenberg. Een krimpscenario, oké, maar niet naar nul. Heel simpel: dat vliegveld is ook van belang voor deze omgeving, een grote cirkel rond Rotterdam. Dan heb ik het over west-Brabant, een gedeelte, maar ook een groot deel van Zuid-Holland. Zij hebben belang bij dat vliegveld. Dat zie je ook aan de hoeveelheid mensen, die daar vanaf vliegen. De heer Ruijtenberg: Dat u dat standpunt heeft, mag helder zijn. Wat vindt u van mijn suggestie? Ik heb de heer Fortuyn er ook geen antwoord op horen geven, dus die neem ik gelijk mee, om een onafhankelijk onderzoek te laten doen, waarbij we aan de ene kant kijken naar de economische waarde van het vliegveld, voor gebruikers maar ook voor vestigingsplaats, en aan de andere kant kijken naar welke kosten het heeft voor het milieu en de gezondheid van mensen. De heer Blonk: Ik vind dat lastig, want dat is een gigantisch onderzoek. Ik heb net al aangegeven, dat we ten aanzien van de bewoners die belangen hebben bij RTHA. Mevrouw Verhoef heeft aangegeven: scholing, stage en Rotterdam The Hague Innovation. Eens per maand is er een webcast van Rotterdam The Hague Innovation, dat is de moeite waard, ik volg ze allemaal, daar moet u beslist ook eens naar kijken, dan zie je wat er allemaal gebeurt bij dat vliegveld. Ik denk dat het een heleboel geld kost en dat het uiteindelijk niets oplevert wat we nog niet weten. Wat u zegt, dat weten we. Wat ik zeg, dat weten we ook allemaal al. In die zin is het zonde van het geld. Ten aanzien van die geluidstoename, de wethouder vroeg mij daar ook naar: als er verbeteringen zijn in minder geluid en dan de angst van meer vliegen. Jaren geleden heette dat de Alderstafel. Dat was bij Schiphol. Daar ging je een percentage geven aan minder geluid en dan meer vliegtuigen. De milieuwinst ging niet allemaal naar meer vliegtuigen, daar zat een percentage in. Het belangrijkste is, dat je minder geluid hebt. Dat geluid is natuurlijk het berekend geluid, want je kunt dat niet met allerlei bijgeluiden meten, dat is heel lastig. Dat is de oude manier waarop geluid werd berekend. Ik hoop, dat u ten aanzien van geluid, fijnstof en NOx, mijn tweede aanscherping, dat u een poging gaat wagen om dat scherper op te schrijven. Ik hoop dat u dat lukt, daar wens ik u succes mee. Dank u wel.

De heer Machielse, VVD: In principe geen nieuwe inzichten naar de tweede termijn toe. De heer Ruijtenberg heeft mij een vraag gesteld, hoe de commissie aankijkt tegen een onderzoek over de economische directe en indirecte effecten van RTHA. Ik moet heel eerlijk zeggen, dat ik wel wat voel voor de lijn van de heer Blonk. Dat is wel een ongelooflijk complex onderzoek. Ik ga u maar een voorbeeld noemen, meneer Ruijtenberg, wat heel dicht bij mij staat. Ik werk zelf voor een bedrijf in Ede, op de Veluwe en één van onze belangrijkste klanten heeft een hoofdkantoor in Londen. Omdat ik toevallig dicht bij RTHA woon, wordt mij gevraagd, voor de coronacrisis, om een aantal keer per jaar even rechtstreeks, want dat kan vanaf RTHA, op en neer te vliegen voor een belangrijke meeting. Dat gebeurt dan 2 of 3 keer per jaar. Het effect daarvan is dat wij behoorlijk zaken doen met deze klant, maar of dat direct of indirect toe te wijzen is aan RTHA is eigenlijk niet uit te zoeken. Maar waarom wordt het mij gevraagd? Omdat ik dicht bij een luchthaven woon. Het alternatief is, dat iemand vanuit Ede een uur eerder in de auto stapt en naar Schiphol rijdt en daar een vliegtuig neemt. Ik geef u maar even één voorbeeld, van iets wat eigenlijk niet voor kan komen in een onderzoek naar de directe en indirecte economische effecten van RTHA, maar wat wel een voorbeeld is waar het bedrijfsleven, het MKB, profiteert van de mogelijkheden tot ontsluiting et cetera. Ik voel een interruptie aankomen. De heer Ruijtenberg: Ik ga een glazen bol vragen aan de heer Machielse. In het verleden deed hij dat, omdat hij dicht bij het vliegveld woont en naar Londen gaat. Inmiddels is er al ruim een jaar een situatie, waarbij we ook niet meer gaan vliegen naar het buitenland. Dat soort meetings zullen voornamelijk via Teams of andere mogelijkheden gebeuren. Ook ik werk bij een internationaal bedrijf, waarvan het hoofdkantoor in Sliedrecht staat, maar onze directie zit in Engeland, in Swindon om precies te zijn, en al onze meetings zijn nu via Teams. Hoe denkt de heer Machielse, en ik geef toe, het is een glazen bol,

maar hoe denkt de heer Machielse dat als corona ooit weer voorbij, dat die meetings dan zullen gaan plaatsvinden? Mijn verwachting is namelijk, dat veel bedrijven zullen doorgaan met Teams meetings, of Zoom of Skype of wat dan ook, juist omdat het minder kost dan mensen naar het vliegveld te laten gaan, een vliegtuigticket, een hotelovernachting enzovoorts. En je bent effectiever. Daarmee zal het argument, dat u dicht bij het vliegveld woont, verminderen. Het zal hoe dan ook impact hebben op het gebruik van het vliegveld. Hoe denkt u daar over? De heer Machielse: Volgens mij heb ik eerst antwoord gegeven op de vraag van de heer Ruijtenberg hoe ik naar het onderzoek kijk. Met het gevaar dat we van deze brief over het participatietraject een heel filosofische discussie gaan maken: ik hoop dat we binnen een half jaar de eerste stappen aan het zetten zijn terug naar het nieuwe normaal. Dat hoeft wat mij betreft geen jaren te duren, maar we gaan zien hoe dat gaat. Als er één ding is wat het mij en mijn directe collega's heeft geleerd dit afgelopen jaar is het belang van persoonlijk contact. En dat voor operationele meetings en afspraken, die gericht zijn op uitvoering er steeds meer gebruik wordt gemaakt van online communicatie en vergadermethoden, dat staat buiten kijf. Dat is een trend die al langer gaande is en die, naar ik verwacht, ook zal doorzetten. Maar juist op het gebied van de dealmaking, of dat dan politiek is of zakelijk, zie ik echt een grote behoefte om dat weer fysiek te gaan doen. Ik verwacht zeker, zodra het weer kan, ik weer af en toe in het vliegtuig naar Londen zal zitten om daar een grote klant van ons te bezoeken. Maar goed, daarmee heb ik antwoord gegeven op de vraag van de heer Ruijtenberg in de eerste termijn. Verder heb ik niets toe te voegen aan mijn woorden in de eerste termijn, dus ik wil het hierbij laten. Dank u wel.

De heer Van der Stelt, CDA: Dank aan de wethouder voor zijn nadere toelichting en de beantwoording van de vragen van de collega's. Ik had in de eerste termijn al aangegeven, dat wij het een heel goed stuk vinden, waarin de belangen van onze inwoners eloquent worden beschreven. Ik had er eigenlijk niets aan toe te voegen en ook in de tweede termijn heb ik geen toevoegingen. Wat mij betreft gaan we dit van harte ondersteunen.

De heer Alsemgeest, WIJ: Dank aan de wethouder voor de beantwoording van de vragen. Ik hoop van harte dat het ondertussen de heer Blonk gelukt is om de wethouder duidelijk te maken wat we bedoelen met 'per saldo'. Anders misschien nog even van mijn zijde: ik heb ooit gehoord dat spoedeisend en maatschappelijk helikopterverkeer zo ongeveer 25% van de geluidsruimte in gebruik nam. Daar was de luchthaven niet blij mee, want dat vonden ze eigenlijk teveel. Dan is dat een goede maatstaf om ervan uit te gaan, dat er nog 75% over blijft voor het commerciële vliegverkeer. En dat die 75 ook die 75 blijft en niet meer. Dank u wel.

De heer Markus, CU: Wat betreft die groei: wij zitten er zo in en ook landelijk, is dat het met die ongebreidelde groei van de luchtvaart afgelopen moet zijn, ook landelijk. Dat geldt dan ook voor RTHA. Nogmaals, de geluidsruimte die zo meteen ingenomen wordt door maatschappelijk verkeer, die moet absoluut niet opgevuld worden door commercieel. Dat is een heel heldere lijn, die we met elkaar willen volgen. In de toekomst, ik heb zeker geen glazen bol, ons standpunt voor de toekomst is altijd geweest: als er schonere luchtvaart komt, dan moet de winst die geboekt wordt 50/50 verdeeld worden. Dat is de Alderstafel, waar de heer Blonk op doelde. Dat is een prima regeling. Daarmee stop je ook de ongebreidelde groei van luchtvaart. Het punt van de heer Ruijtenberg, om dat helemaal te onderzoeken hoe dat maatschappelijk zit: ik snap zijn oproep, maar ik vrees alleen dat je nooit uit die discussie gaat komen, want van elk onderzoek gaat meneer Machielse zeggen: mijn bedrijf zit in Ede, die neem ik niet mee. Het zal van ons het standpunt niet doen veranderen rond het vliegveld. Wat ons betreft is het afgelopen met de groei en gaan we richting krimp. Dat is ook de inzet, die we met elkaar moeten tonen in deze brief. Dank u wel.

De heer Muis D66: Het belangrijkste heb ik al aangegeven tijdens de interruptie bij de heer Blonk. Nogmaals: wij onderschrijven de belangen die als kader voor de gemeentelijke inzet in de brief staan. We willen een zorgvuldig en transparant proces, zeker gezien de discussie over die belangen. Ik snap ook, dat er water bij de wijn moet, maar het doel moet zijn: afname van hinder, minder luchtverontreiniging. De vraag is hoe je dat het beste kan bereiken. Als het niet die kant uit dreigt te gaan, dan hopen we dat we van elke stap op de hoogte worden gehouden. Voor nu vertrouwen in de belangen, zoals geschatst, en ik ben benieuwd naar het vervolg. Dank u wel.

De heer Ruijtenberg, GL: Ik wil nogmaals aangeven: ik ben me ervan bewust, dat zo'n onderzoek, waar ik het over gehad heb, inderdaad een lastig onderzoek is. Echter, lastig is niet hetzelfde als onmogelijk. Je kunt namelijk kijken wat de economische waarde is en hoeveel gezondheids- en milieuschade hangt er tegenover. Dat kan. Het is juist van belang om zo'n eerlijk en transparant onderzoek te hebben, omdat er zoveel schattingen zijn. De schattingen voor de luchtvaart lopen uiteen van tussen de € 195 en 340mln aan economische bijdragen. Dat is nogal wat. In het ene onderzoek wordt aangegeven, dat er 2.200 banen zijn. Elders wordt aangegeven dat er 7.700 banen zijn. Ook daar zit nogal wat licht tussen. De

universiteit Delft, de TU, heeft aangegeven dat er geen directe relatie is tussen de aanwezigheid van de luchtvaart en een aantrekkelijk vestigingsklimaat in plekken. Die relatie wordt altijd geroepen, maar die schijnt er niet te zijn. Daarom is het van belang, dat we dit gaan onderzoeken. Als krimp of sluiting daar uit zou komen, ook dat is in het belang van Lansingerland en in de regio, omdat juist woningbouw belangrijk is. Niet alleen woningbouw op Wilderszijde, die best weleens heel lastig zou kunnen worden, daar waarschuwt GL al jaren en jaren voor, dat het een moeilijk verhaal is. Maar ook omdat sluiting van het vliegveld, dit ruimte zou bieden op die plek voor 10.000 woningen in deze regio. Het is dus niet in ons eigen belang, maar ook in het belang van de regio, dat we daar echt een onderzoek naar gaan doen. Dan voor mevrouw Verhoef: duurzaam vliegen, dat is green washing. Duurzaam vliegen bestaat niet. Joris Melkert, de luchtvaartautoriteit van Nederland, heeft aangegeven, dat de vliegtuigen die op dit moment besteld worden ongeveer 20 jaar mee gaan. Dat betekent dus dat we tot 2040/45 met de huidige modellen aan vliegtuigen zitten. In 2030 is het streven, dat er elektrisch gevlogen gaat worden. Daarvan geeft hij zelf aan, dat dat waarschijnlijk niet gaat gebeuren. Als het elektrische vliegtuigen zijn, dan zijn het kleine vliegtuigen, die ongeveer die 750km range kunnen hebben en daarvoor willen we inzetten op treinvervoer en dat is op zijn vroegst pas in 2030. Vervolgens is er een actieprogramma van het ministerie van I&W over emissieloos vliegen. De stip op de horizon, die zij gezet hebben voor emissieloos vliegen, is 2070. Dat is 49 jaar. De heer Blonk: Ik ga even in op dat elektrisch vliegen. Natuurlijk heeft de heer Ruijtenberg gelijk daarin. Maar als hij de denktank van Rotterdam The Hague Innovation volgt, de webcast, ik kan het echt aanbevelen, dan zie je dat dat soort zaken aangeboden zijn. Dan zie je, dat er met name ingezet wordt op een hybride vorm van elektrisch en kerosine. Het is maar net wanneer je wat gebruikt. Dat heb je met auto's ook gehad, hybride, en nu zijn we toe aan full electric. Hetzelfde zal je in de vliegtuigwereld gaan zien. U vergat dat even, ik dacht: ik zal het toch even aangeven. De heer Ruijtenberg: Een hele goede aanvulling. Zoals de heer Blonk mij gelijk geeft, geef ik ook de heer Blonk gelijk. Hij heeft gelijk, dat er inderdaad getest wordt met hybride vliegen. Maar ook van hybride vliegen, daarvan zullen de eerste vliegtuigen pas in 2030 operationeel zijn. Voor dat geldt hetzelfde, dus daar schieten we niet heel erg mee op. Echt duurzaam vliegen, het is green washing: het bestaat niet. Op zijn vroegst pas in 2040/45 misschien elektrisch vliegen, in 2030 misschien hybride vliegen en emissieloos vliegen in 2070. Daar wil ik het bij laten trouwens. De heer Machielse: Ik dacht eerst: ik laat het lopen. Maar ik ga het toch maar vragen. U zegt heel duidelijk: duurzaam vliegen is green washing, dat bestaat niet. U vroeg mij net: we kijken even in de glazen bol. Ik ga de vraag nu terug stellen: stel, we kijken even in de glazen bol. U bent nogal fel over het sluiten van het vliegveld, dat is eigenlijk het enige dat u het liefst wilt zien, als ik het goed begrijp. Maar als ik met u in die glazen bol duik, over 10 of 15 of 20 jaar, en dan kijk naar de ontsluitingsmogelijkheden met elektrische vliegtuigen, misschien wel waterstof, misschien iets anders, ik weet het niet, hoe kijkt u er dan naar? Zou u dan niet terug willen komen op uw besluit om het vliegveld te sluiten, want dan hebben we er ineens heel veel aan in onze regio, zonder de overlast voor de leefomgeving, die op dit moment bestaat. De heer Ruijtenberg: Ook dat zou nog moeten blijken. De TU Delft heeft in een onderzoek aangegeven, dat er helemaal geen economische meerwaarde of aantrekkelijkheid is voor een vestigingsklimaat waar ook een vliegveld bij aanwezig is. Juist zo'n vraag hoeven we niet vanuit een glazen bol te beantwoorden, maar kunnen we doen als we een onafhankelijk onderzoek doen naar de economische meerwaarde, afgezet tegen milieu en gezondheidsschade. Eigenlijk zou ik tegen meneer Machielse willen zeggen: ondersteun ons om aan te dringen op dat onderzoek. De voorzitter: We gaan verder. De twee minuten zijn al ruimschoots voorbij. Anders krijgen we een herhaling van zetten.

Mevrouw Verhoef, PvdA: Je zou bijna vergeten, dat we het hier vanavond hebben over het participatietraject voor een nieuw luchthavenbesluit. Het lijkt alsof we het hebben over het wel of niet open houden van Rotterdam The Hague Airport. Volgens mij was dat in deze vergadering niet aan de orde. In die zin is het vliegveld op dit moment een gegeven en gaan we dit participatietraject in. Wethouder Fortuyn zei: een maatschappelijke kosten/baten analyse, een MKBA, zal wel niet positief uitpakken. Ik weet niet waarom hij dat zegt, maar blijkbaar heeft hij meer informatie dan wij met zijn allen hier bij elkaar. Volgens mij doe je zo'n MKBA vooral op een moment, dat je een ingrijpende beslissing gaat nemen over een ruimtelijk project, zoals het aanleggen van een nieuw vliegveld of het juist sluiten van een vliegveld. Ook dat is volgens mij nu niet aan de orde. Tegen meneer Ruijtenberg zou ik willen zeggen: u noemt het green washing, u noemt jaartallen 2030, 2040, 2050, 2060 enzovoorts. Ja, waarschijnlijk is het een kwestie van een lange adem. U verwijst regelmatig naar Delft als het gaat om de economische analyses, maar Delft is ook een belangrijke partner als het gaat om duurzamer, blijf ik het nog maar even noemen, duurzamer vliegen op termijn. Ja, dat is misschien een kwestie van een lange adem. Als we dan op termijn moeten kiezen tussen een korte vlucht maken naar Praag of Berlijn of Madrid met een vliegtuig dat misschien gedeeltelijk elektrisch is of op het spoor gaan zitten, op elkaar gepakt en er hangt weer een ijspegel ergens aan een bovenleiding, ja, we moeten toch al die opties open houden. Nogmaals, we hebben het hier niet over het wel of niet open houden van RTHA. Dan ga ik nog even naar de punten, die ik eerder had aangebracht. De heer Ruijtenberg: Ik ben gek op jaartallen, hoewel ik 2060 niet één keer heb genoemd. Maar ik heb wel even een vraag aan mevrouw Verhoef. Heeft

zij gelezen wat haar partijgenoot Timmermans in de Europese Commissie wil met klimaatdoelstellingen en wat daar wordt aangegeven m.b.t. internationaal treinverkeer? Ik denk dat mevrouw Verhoef een verkeerd beeld geeft. Los van het feit, dat je in een vliegtuig ook op elkaar gepakt zit. Zo'n terminal is ook niet echt een 1,5 meter samenleving. Dus de beelden, die mevrouw Verhoef hier oproept, kan ik ook voor vliegen aangeven. De voorzitter: Zullen we het even houden op het item, dat we nu voor ons hebben liggen? De heer Ruijtenberg: U heeft gelijk, maar ik heb wel een vraag gesteld. Of mevrouw Verhoef het klimaatplan van partijgenoot Timmermans heeft gelezen? Mevrouw Verhoef: Als ik zeg, dat ik het van A tot Z heb gelezen, dan lieg ik en dat doen we niet in de politiek, heb ik begrepen. Wat ik u wel kan zeggen, is dat natuurlijk de PvdA is voor duurzaam openbaar vervoer en daar moet juist de inzet zijn op treinverkeer o.a., maar als er ook alternatieven mogelijk zijn aanvullend op dat duurzame treinverkeer via de lucht, dan moet dat niet worden uitgesloten. Dat was wat ik wilde zeggen. Daarom is de zinsnede van 'geen groei' rigide, maar we begrijpen wel, dat dat vanuit een perspectief van Lansingerland gezien is, dat is best een goed perspectief, ook gezien de woordvoering, die ik nu hoor, omdat anderen rondom dit hele participatietraject wellicht aan een iets andere kant van dat spectrum gaan zitten. Uiteindelijk komen al die belangen met elkaar te spreken, laat ik het zo zeggen. Verder heeft wethouder Fortuyn beaamd, dat de kansen die er zijn op het gebied van opleiding enzovoorts ook door anderen zeker benoemd zullen worden en vertegenwoordigd. In die zin hoeven er geen aanvullende opmerkingen onder het kopje kansen te komen. Daar wil ik het voor nu bij laten. Dank u.

Wethouder Fortuyn: De discussie aanhorend, ook even over de definitie over de toename van geluid en het toevoegen van vooraf vastgestelde waarden rondom geluid, fijnstof en NOx. Wij willen de zienswijze wat scherper maken daar waar het over 'geen groei' gaat. We willen aangeven, dat we geen groei van de contouren willen. Dat is wel belangrijk. We willen geen uitbreiding van de contouren, die we nu hebben. Daar willen we op gaan handhaven. We maken het even wat breder dan het salderen. Dan hebben we wat meer invloed om er wat meer inhoud aan te geven. Daar waar het om de luchtkwaliteit gaat, daar zullen we scherpere bewoording kiezen in de zienswijze, zodat we wat meer sturen op de luchtkwaliteit. Wat dat betreft, denk ik dat we elkaar best wel vinden. Ten aanzien van de heer Ruijtenberg over het onderzoek: er zijn natuurlijk al verschillende onderzoeken geweest. Elk onderzoeksrapport kent haar eigen dimensie en daar zijn weer eigen meningen over. Wat we nu gaan doen is het participatietraject instappen. Dan komt er de tweede helft dit jaar een voorkeurscenario, die aangedragen wordt door RTHA en wellicht op een breed draagvlak in het participatietraject mag rekenen. Dat is 1. Vervolgens krijgen we dan het proces. Dan krijgen we inderdaad de MKBA. Mevrouw Verhoef zei richting mij: jij denkt dat het nooit een positief MKBA wordt. In economische zin zijn er al verschillende rapporten gemaakt, ook in de periode van Schrijnen, waarop een positief MKBA is gemaakt, waar Erasmus gehakt van maakte. Dus ik moet ook maar afwachten of het daadwerkelijk gaat bijdragen, of het echt een economische plus op gaat leveren. Maar dat gaan we afwachten. We zullen, nadat het onderzoek is gedaan, ook met de MER met elkaar in gesprek raken. Het is nu participatie, vervolgens het voorkeurscenario, dan een MKBA en dan de MER. Dat is ongeveer het proces. Dan zal het ministerie een luchthavenbesluit nemen, waarin wij wel of niet tevreden mee zijn. Hier wilde ik het bij laten.

De voorzitter: Met de aanvulling, die ik net gehoord heb, dat er een aanscherping komt in de brief. Die brief gaan wij t.z.t., als die verstuurd is, bij ons op de mail zien.

6. Stukken ter advisering aan de raad:

6.a Wijzigen bebouwde komgrens Molenweg

Mevrouw Zwinkels, L3B: Dat zijn goede argumenten voor het wijzigen van de bebouwde komgrens van de Molenweg. Daar is iets van te zeggen. Er worden daar heel veel nieuwe huizen neergezet en de verkeersveiligheid is van groot belang. Jammer, dat de Rodenrijseweg nog niet mee genomen wordt in deze grenswijziging. Ik kan me voorstellen, dat de bewoners dat graag willen vanwege de snelheid waarmee over deze weg gereden wordt. Ik ben er persoonlijk een beetje angstig over als mensen richting Rodenrijseweg rijden vanaf de Molenweg, dan toch ineens het gas indrukken als ze op die Rodenrijseweg komen. Er zijn wel wat versmallingen op de Rodenrijseweg. Er staat ook 30km op het wegvak geschreven. Er staat ook ergens een bord: zachtjes rijden vanwege trillingen. Ik denk dat er een grote behoefte is om ook die Rodenrijseweg mee te nemen in de bebouwde komgrens op korte termijn. Daarover zou ik graag iets van de wethouder willen horen. Dank u.

De heer Machielse, VVD: Ik ben eigenlijk wel benieuwd naar de antwoorden op de vragen van mevrouw Zwinkels. Ik heb daar niet direct een mening over. Over het voorliggende stuk heb ik wel direct een mening: dat kan, wat onze fractie betreft, als hamerstuk naar de eerstvolgende raadsvergadering. Dank u wel.

De voorzitter: We nemen even telefonisch contact op met de heer Van Harn, want we horen hem niet.

De heer Jumelet, WIJ: In Bergschenhoek zijn de lijnen nog warm, dus dat scheelt. Wat de heer Machielse aangaf, kan het wat ons betreft ook als hamerstuk naar de raad. Het is een verstandig voorstel. We zijn ook nog wel even benieuwd naar de beantwoording van de wethouder rondom de Rodenrijseweg. Maar ik dacht ergens gelezen te hebben, dat het uitvoeren van werkzaamheden, juist op het gebied dat nu gedaan wordt, tot bebouwde kom en dat de Rodenrijseweg pas in een later stadium komt. Maar goed, ik ben wel benieuwd of de wethouder dat bevestigt. Wat ons betreft kan het als hamerstuk naar de raad. Dank u wel.

De heer Markus, CU: Ik kan kort zijn. Wat ons betreft een hamerstuk voor de raad.

De heer Van der Stad, D66: Een helder verhaal wat D66 betreft. De afgelopen jaren is er woningbouw gerealiseerd langs de Molenweg. De omgeving met dichte bebouwing aan weerszijde leent zich niet meer voor regels buiten de bebouwde kom. Er wordt dan ook voorgesteld om de komgrens te verplaatsen en de inrichting van de weg aan te passen ten behoeve van de veiligheid. Kijkend naar de situatie en de voorgestelde keuzes kunnen wij concluderen dat het voor ons een hamerstuk is.

De heer Duk, GL: Voor ons is het ook een hamerstuk, dus dat is alvast duidelijk. Want als de verkeersveiligheid kan worden verbeterd, door de Molenweg als bebouwde kom te behandelen, is dat een goed voorstel. GL zal dit voorstel dan ook steunen. Ook wij zouden graag zien dat de Rodenrijseweg snel wordt meegenomen, liefst vandaag nog dan morgen. Een eenduidige situatie lijkt ons het veiligst. We zijn verder blij om te zien, dat er voor een 30km gebied wordt gekozen en dat de inrichting daar ook naar zal zijn. We spreken ons vertrouwen uit, dat in die inrichting de behoeften van fietsers voorop zullen staan, zoals de nieuwe mobiliteitsvisie van het college zegt. Graag horen we dat bevestigd door de wethouder. Verder ruimbaan voor deze aanpassingen.

De heer Xhemaili, PvdA: Ook de PvdA vindt het ook logisch om langs de Molenweg de bebouwde komgrens te verplaatsen, zoals meerdere collega's dat hebben beaamd. Daar is een aantal redenen voor. Er is veel woningbouw gerealiseerd, het is voor het doorgaande verkeer nu duidelijker dat de Molenweg nu ook een verblijfsfunctie heeft, het wordt voor fietsers veiliger om naar de Groenzoom en Ackerdijkse Plassen te gaan. Al met al komt het de algehele verkeersveiligheid ten goede. Ik heb nog een kleine aanmerking. Bij duurzaamheid staat: niet van toepassing. Volgens mij, als je kijkt naar de duurzaamheidseffecten van langzamer rijden en het leefgenot, dat ermee gepaard gaat, en minder geluidsoverlast, volgens mij is dat ook wel goed te noemen als duurzaamheidseffect als gevolg van de verandering van de situatie. Ik denk dat de collega's van GL dat ook kunnen beamen. De voorzitter: Ik zag een duimpje omhoog gaan. De heer Xhemaili: Super. Verder ben ik benieuwd naar de beantwoording van de wethouder m.b.t. de Rodenrijseweg. Volgens mij had meneer Jumelet benoemd, dat het ook in de stukken staat, dat het te maken heeft met de werkzaamheden, die in een later stadium terug komen. Dank u wel.

De voorzitter: Dan ga ik toch kijken of ik de heer Van Harn weer in beeld kan krijgen en kan horen.

De heer Van der Stelt, CDA: Ik heb geen contact kunnen krijgen met de heer Van Harn via whatsapp, dus ik weet niet wat er aan de hand is. Maar voor ons is het ook een hamerstuk.

Wethouder Fortuyn: Er is sowieso overleg geweest met de bewoners aldaar. Een bebouwde kom kent een aantal kenmerken, dat noemen we dan normen. Dat zijn objectieve normen. De Molenweg was altijd een buitengebied. Je kwam aan de grens van Rodenrijs, dan was het nog steeds Berkel en Rodenrijs, maar uiteindelijk kwam je toch bij een aantal huisjes, die bij elkaar gegroepeerd waren, nog 1 of 2 nieuwbouw huisjes en dan was het gewoon buitengebied. Buitengebied kenmerkt zich door een hogere snelheid: 60km. Dat heeft zijn normen in zich om eenduidigheid te hebben in de buitengebieden. Er werd net gezegd: richting Ackerdijkse Plassen. Er zijn natuurlijk veel meer van die wegen, die buitengebied zijn en waar een ander regime geldt. Hierover is overleg geweest. In de afgelopen jaren zijn er woningen bij gebouwd. Hier was ook wel de behoefte vanuit de inwoners vandaan om te zeggen: parkeervakken, herinrichting, het wordt hoogtijd dat we de situatie opnieuw bekijken en schouwen. Uit die schouw is voort gekomen, dat we de komgrens verplaatst hebben, zoals nu aangegeven. Dat andere deel van de Rodenrijseweg voldoet niet aan de norm van een bebouwde kom. Wij geven aan, dat er wel onderzoek is geweest en dat er naar gekeken is en dat de verkeersveiligheid niet in het gedrang komt. Dat neemt niet weg, dat we het wel blijven monitoren. Dit is in goed overleg gegaan. De grens die hier voorgesteld is, willen we graag uitvoeren.

Tweede termijn

Mevrouw Zwinkels, L3B: Een klein vraagje aan de wethouder. Ik begrijp, dat bij onderhoudswerkzaamheden de Rodenrijseweg ook aangepakt wordt, een bebouwde kom. Is er enig uitzicht wanneer dat ongeveer is? Dat kan over een jaar zijn, maar ook over 5 jaar. Verder is het voor ons ook een hamerstuk.

De voorzitter: De heer Machielse zei hamerstuk. Meneer Van der Stelt zei ook hamerstuk. Aanleiding tot? De heer Van der Stelt heeft de honneurs waargenomen en heeft gemeld, dat het een hamerstuk voor het CDA is. De heer Van Harn: Daar ben ik het helemaal mee eens. De voorzitter: De heer Jumelet had ook een hamerstuk gemeld. Prachtig.

De heer Markus, CU: Ik was even bang, dat de heer Van Harn een functie elders had, maar hij is gelukkig weer aanwezig.

De voorzitter: Meneer Van der Stad had het ook over een hamerstuk.

De heer Duk, GL: Ik had nog een vraag aan de wethouder over de prioriteitsstelling van fietsers. Voor de rest is het een hamerstuk.

De heer Xhemaili, PvdA: Hamerstuk.

Wethouder Fortuyn: De fietsers hebben sowieso onze aandacht. Wat ik al eerder aangaf: we monitoren de situatie daar. In die zin blijven we volgen wat er gebeurt. We zien ook een toename aan fietsgebruik. Mocht er aanleiding toe zijn, dan zullen we daar zeker op acteren, voor zover er ruimte is. Het is niet heel erg ruim bemeten daar en de vaart aldaar dempen is ook niet zo handig, want we hebben ook te maken met hittestress en met wateroverlast. Dus we hebben daar niet zoveel mogelijkheden. Aan de andere kant: de Rodenrijseweg vanaf de Klapwijkseweg of de Boterdorpseweg, al die hindernissen daar weer creëren is ook niet ideaal. Echt ideaal krijg je het niet, maar we zullen wel blijven monitoren. De snelheid wanneer we die komgrens eventueel aanpassen, heeft te maken met het woningbouwprogramma, wanneer dat ontwikkeld wordt. Neemt u van ons aan: dit is in goed overleg gebeurd. We houden de ontwikkelingen in het gebied in de gaten. Mocht er aanleiding zijn om de komgrens te verleggen, dan zullen we niet nalaten om dat te doen. We hebben er aandacht voor. Dank jullie wel voor jullie aandacht. Wellicht dat het een hamerstuk is.

De voorzitter: Die conclusie trek ik dus nu. Een hamerstuk. Dank u allen.

6.b Handelingsperspectief Biomassaverbranding voor de glastuinbouw in Lansingerland

De voorzitter: Misschien dat een ieder nog even de inspraak van onze inspreker nog even mee kan nemen, van mevrouw Van der Knaap. Ik zie dat meneer Alsemgeest ook uit de lucht is. Dat is vervelend. Bleiswijk, Bergschenhoek, ach ja, houd moed.

De heer Blonk, L3B: Het college vraagt ons een handelingsperspectief biomassaverbranding voor de glastuinbouw vast te stellen. Wij zijn het met het college eens, dat het onwenselijk is in Lansingerland nieuwe installaties te bouwen voor de verbranding van houtachtige massa, zoals zij schrijven, gewoon kaphout dus al dan niet in houtpalletvorm, geïmporteerd uit Canada of de rest van de wereld en ook misschien een beetje uit Nederland. De verwachting is, dat er in Nederland geen tot een zeer beperkte rol voor biomassaverbranding in de uiteindelijke duurzame energiemix zal zijn, schrijft het college. Dat geldt niet alleen voor Nederland, maar dat geldt wereldwijd. De lokale overheid heeft blijkbaar niet de wettelijke bevoegdheden om te sturen op het verbieden van biomassaverbrandingsinstallaties. Ik weet niet of dat zo is, ik begreep net dat bij 15 MW de grens ligt. Er wordt nu voorgesteld om een moreel appel te doen bij de glastuinbouwsector om terughoudend om te gaan met de bouw van nieuwe biomassacentrales. Dit ook omdat er op langere termijn haalbare, betaalbare alternatieven zijn voor de duurzame warmtevoorziening. Dat zijn de regionale warmtetransportnetten, maar ook de geothermie, waarmee tuinders in Lansingerland al heel erg op streek zijn en binnenkort komt er nog eentje bij. Ik vind dat het rijk duidelijkheid moet geven over die biomassa installaties c.q. houtverbrandingsinstallaties voor de glastuinbouw. De maatschappelijke en technische onvrede over de vermeende duurzaamheid van biomassaverbranding neemt meer en meer toe. L3B denkt dat het college in onze gemeente meer moet doen dan alleen een moreel appel. In Lansingerland zijn nu 2 biomassacentrales voor de glastuinbouw in bedrijf en 4 zijn er vergund, maar nog niet gerealiseerd. Ik heb 3 vragen voor de wethouder. Is er vanuit onze gemeente contact met de 4 bedrijven? Om nu al bij hen dat morele appel te doen om geen installaties te gaan bouwen voor de verbranding van hout. Ten tweede. Gaat het college alles uit de kast halen om ervoor te zorgen, dat die 4 installaties niet gebouwd gaan worden? De laatste vraag. Gaat het college volgende aanvragen voor een biomassacentrale niet meer verlenen, zoals in onze buurgemeente Pijnacker-Nootdorp is gebeurd? Samengevat: L3B vindt het verbranden van enorme hoeveelheden hout

voor warmtevoorziening in de glastuinbouw ongewenst. Dank u wel voor het mogen uitspreken van deze eerste termijn.

De heer Machielse, VVD: Ik denk aardig mee met voorgaande spreker. Bij het lezen van de notitie en de toelichting krijgen wij toch een heel dubbel gevoel. Want enerzijds wordt nu de bouw van nieuwe installaties als onwenselijk geacht, maar tegelijkertijd beschrijft het college in de voorliggende notitie ook de rol van biomassa als transitiebrandstof. Dan prijs ik mij gelukkig met een actieve achterban binnen onze partij, die mij op een aantal feiten wees. De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland heeft in januari 2020 een onderzoek gepubliceerd naar energiefactoren. Daaruit blijkt, dat bijvoorbeeld steenkool 12% lagere uitstoot heeft per warmte-eenheid, gigajoules, dan biomassa. En aardgas zelfs de helft van de uitstoot in het milieu per gecreëerde hoeveelheid energie. Dat zijn waardes, die mijn nekharen enorm overeind zetten. Wat verstaat het college nu onder een moreel appel doen en terughoudend zijn bij het bouwen van nieuwe biomassa installaties? Als het niet kan, tegenhouden lokaal, dan kan het niet. Dan moeten we de lobby naar landelijk trekken, daar wil ik graag in meedenken. Maar als we wel ruimtes hebben om lokaal daar een andere invulling aan te geven, dan stel ik de politieke vraag aan de wethouder: hoe ziet de wethouder dat voor zich, het niet enthousiasmeren en het moreel appel? Wat verwacht hij daar aan resultaat mee te gaan behalen? Eigenlijk een tweede vraag, die ik daaraan toe wil voegen: wat bedoelt de wethouder met de rol van biomassa als transitiebrandstof, zoals beschreven in het voorliggende handelingsperspectief? Naar onze mening als VVD is dat veel te positief of enthousiasmerend geschreven, maar misschien is dat een interpretatie, die ik er zelf aan geef. Ik zou ook veel terughoudender willen zijn met het bestempelen van biomassa als transitiebrandstof. Juist als transitiebrandstof veel meer willen inzetten op het beeld dat zich landelijk aftekent, maar zeker in Europa, waarbij aardgas de transitiebrandstof is. Denk even aan wat er gebeurt bij onze oosterburen. Dat kan ik ook veel beter rijmen met de onderzoeken, die ik net noemde van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, naar de hoeveelheid CO2 uitstoot per gecreëerde hoeveelheid warmte energie dan biomassa. Dus eigenlijk een aantal politieke vragen aan de wethouder. In die zin wacht ik dat even af. Dank u wel.

De heer Van Harn, CDA: Wij vinden dit een helder en duidelijk handelingsperspectief, waarin de werkelijkheid niet mooier wordt voorgesteld dan dat het is. Zo wordt er aangegeven, dat de bouw van de nieuwe installaties voor de verbranding van houtmassa onwenselijk is. Dat het een tijdelijke oplossing is tot dat er alternatieve, duurzame en betrouwbare en betaalbare warmtebronnen beschikbaar komen. Dat is heel realistisch. Het college geeft ook aan, dat er alternatieven gezocht worden in de vorm van warmtetransportnetten en geothermiebronnen. We weten inmiddels ook, dat die alternatieven niet op korte termijn gerealiseerd zullen en kunnen worden en dat de financiële perspectieven voor warmte uit een grootschalig restwarmtenet niet zo gunstig zijn, dat kunnen we ook lezen. Dat is nu eenmaal de werkelijkheid. Dat staat een snelle afbouw van het gebruik van biomassa in de weg. Het college schrijft, dat het de verwachting is dat we tot minimaal 2035 voor een deel afhankelijk zullen zijn van houtstook en aardgas wat de glastuinbouwsector betreft. Misschien geen mooi beeld, maar wel een realistisch beeld, omdat wij als gemeente afhankelijk zijn van de ontwikkeling m.b.t. de regionale energietransitie. Wij bouwen niet zelf een warmtenet. Het college heeft niet de wettelijke bevoegdheid om te sturen op het realiseren of het verbieden van biomassaverbrandingsinstallaties. Wel, en dat is ook al aangegeven door eerdere sprekers, doet de gemeente een moreel appel op de glastuinbouwsector om terughoudend om te gaan met de bouw van nieuwe biomassacentrales. Ze willen hierover in gesprek met de glastuinbouwsector. Mijn vraag aan de wethouder is de volgende. Wanneer zal dit gesprek plaats vinden? Wordt er dan ook ingezet om de 4 reeds gegunde biomassa installaties niet in werking te brengen? Zal dan ook de inzet zijn om toekomstige installaties te voorkomen? Hier wil ik het bij laten in de eerste termijn. Dank u wel.

De heer Alsemgeest, WIJ: Het kabeltje naar Bergschenhoek was even koud, maar is weer warm, dus ik ben er weer. Toen de fractie van WIJ het handelingsperspectief biomassaverbranding voor de glastuinbouw in Lansingerland had gelezen, was er geen enkele discussie of twijfel om dit vast te stellen. Dat er op rijksniveau ooit goedkeuring is gegeven aan deze manier van energieopwekking is ons geheel onduidelijk. Zeker voor kleinere biomassacentrales, die door ondernemers in onze gemeente worden gebruikt. Het maken en het transport van biomassa naar de ondernemingen hebben ons inziens al een enorme footprint op het milieu en dan hebben we het nog niet over het grote aantal vrachtwagenbewegingen binnen onze gemeente als alle vergunningen gerealiseerd zouden zijn. Het is al druk op de wegen, die onze gemeente kruisen en nog meer drukte doet geen goed aan de leefomgeving en veiligheid. Dat we als gemeente niet bij machte zijn hier in te sturen is jammer en dan blijft er niet veel anders over dan met de betrokken partijen rond de tafel te gaan en hen zo snel mogelijk alternatieven aanbieden, die voor hen nog voordeliger zijn dan de nu gesubsidieerde biomassa. Geheel voor eigen rekening zeg ik u even, dat vaak niet het woord bio, maar het woord subsidie de doorslag zal geven bij het investeren in deze centrales. Dat is heel vaak zo, want er wordt heel vaak naar zichzelf toe

gerekend. Dat is met biomassa ook weer gebeurd, want biomassa is sowieso niet beter dan het gas, dat nu gebruikt wordt. Want ook gas is ontstaan uit bomen, dan wel 300 miljoen jaar geleden, die toen hun CO₂ opnemende werk al hebben gedaan. In dit soort discussies rekenen mensen graag naar zichzelf toe. Ik zal u een voorbeeld geven om even over na te denken. Een groot aantal kwekerijen binnen onze gemeente hebben een warmtekrachtkoppeling staan. Zij wekken dus stroom op met het verbranden van gas. Het warme water, dat daarbij vrij komt, gebruiken ze om de kas te verwarmen. Als een teler naar zich toe rekent, mag hij dus zeggen, dat zijn kwekerij door restwarmte verwarmd wordt. Maar ik denk niet, dat we daar met zijn allen in trappen. Het blijven dus allebei fossiele brandstoffen. We zouden biomassa niet moeten zien als een soort tussenstation in de energietransitie. Dat we niet de wettelijke bevoegdheid hebben om te sturen in de aanbouw van deze centrales, is onwenselijk. Dat er al 2 draaien is ons inziens nog onwenselijker. Ik zou graag van de wethouder horen hoe de status is van de 4 vergunde, maar nog niet gerealiseerde centrales. En wat we zouden kunnen ondernemen om de alternatieven sneller dichterbij te brengen. Tot zover mijn inbreng. Dank u wel.

De heer Hofman, CU: Zodra we in deze commissie een stuk behandelen, dat gaat over het verduurzamen, dan gaat het hart van de CU doorgaans sneller kloppen. Dit stuk gaat echter over een stukje duurzaamheid, waarvan we als samenleving ooit dachten dat het duurzaam was, maar waar we inmiddels op terug gekomen zijn. Houtige biomassa. Inmiddels vinden we het eigenlijk zo duurzaam niet meer. Wij zijn tegen deze vorm van stoken van biomassa, maar de gemeente kiest ervoor om het te houden bij een moreel appel ten aanzien van de bouw van nieuwe installaties. Wij hadden hier liever een scherpere koers van de gemeente gezien en wij vinden een moreel appel te weinig. Natuurlijk zien we ook, dat je hier door de hond of door de kat gebeten wordt. Maar om nou van stoken op gas over te gaan op het schijn duurzame hout en er ook nog rijks subsidie voor te krijgen, is wat ons betreft onwenselijk, zoals ook onze landelijke lijn is. Over het herroepen van reeds vergunde biomassa centrales hebben wij het vermoeden dat het erg ingewikkeld is qua rechtsposities en dat soort dingen, maar wij zouden wel graag van de wethouder horen of hij mogelijkheden ziet om dit te doen en wat de gevolgen zouden zijn. In het raadsvoorstel staat ook de inzet van de gemeente beschreven aan duurzame initiatieven, zoals geothermie en warmtenetten. Uiteraard duurt het soms langer dan we willen, maar laten we als gemeente hier vol 'gas' op blijven geven. Gas mag dan tussen aanhalingstekens misschien. Graag horen we hoe de andere fracties hierin staan en graag horen we van de wethouder hoe hij denkt over een scherpere koers. Dit was het voor de eerste termijn, dank u wel.

De heer Van der Stad, D66: Mijn stuk zal net ietsje langer zijn, maar ik zal het kort houden in de tweede termijn. We willen een CO₂ neutrale gemeente in 2050 zijn met volledige opwekking uit hernieuwbare energie. Een prima uitgangspunt wat D66 betreft. Biomassa is echter ook hernieuwbare energie, maar indien verbrand van kwalitatief minst toegevoegde waarde in onze maatschappij met bijkomstige negatieve effecten. Het restproduct zijn schadelijke stoffen, die onze leefomgeving en gezondheid aantasten. Terecht wordt in de visie aangegeven dat het bouwen van nieuwe installaties voor verbranding van houtige biomassa onwenselijk is. Echter, er zijn binnen onze gemeentegrenzen reeds 2 installaties aanwezig en zijn er 4 vergund en nog niet gerealiseerd. Erg verontrustend, ongewenst en we zijn benieuwd of de wethouder kan aangeven wat de mogelijkheden van de raad zijn om dit tegen te houden. Een maatschappelijk debat is al enige tijd zwaar negatief over de toepassing van biomassa centrales, lokaal in Lansingerland of direct over diverse gemeentegrenzen. Landelijk en zelfs internationaal is er kritiek op het handelen van Nederland. D66 ziet het nut van biomassa centrales bij de transitie, maar op zoek naar een duurzame energiemix wil D66 de wildgroei van deze centrale houtkachels ook aan banden leggen. Resthout en snoeiafval kun je best gebruiken als energiebron, maar nu zijn er in Nederland veel te veel biomassa centrales in de planning. Dat betekent dat er bijvoorbeeld Oost-Europese bossen zouden moeten worden verbrand in onze ovens en dat is niet groen. Door het college wordt aangegeven en ik quote: als lokale overheid hebben wij niet de wettelijke bevoegdheden om te sturen op het realiseren of verbieden van biomassaverbrandingsinstallaties. We doen wel een moreel appel op de glastuinbouwsector om terughoudend om te gaan met de bouw van nieuwe biomassa centrales. Einde quote. Met andere woorden: we hebben een visie gemaakt, maar we gaan er niet over en er echt aan werken doen we niet. Immers, er ontbreken concrete actiepunten. Dat vinden we als D66 een beetje makkelijk, want we kunnen wel degelijk wat. Ik noem twee punten. Actief controleren en handhaven en actief sturen op duurzamere of alternatieve transitiebronnen. Het klopt, nu gelden er eisen vanaf 15 MW, dus komen er veel centrales van pakweg 14,99 MW. Dat zijn grote houtkachels, die 12.000 huishoudens zouden kunnen verwarmen, dus bepaald geen kleine jongens. Ook die centrales stoten veel CO₂, fijnstof en stikstof uit. Op zoek zijnde naar transitiebronnen moeten we ervoor waken, dat we niet de verkeerde energiebronnen stimuleren. D66 vindt dat schone energiebronnen echt tot minder schadelijke uitstoot voor het klimaat moet leiden. Ook mag de uitstoot geen negatieve impact hebben op de volksgezondheid. Uit recent nationaal onderzoek blijkt dat kleine biomassa installaties slecht kunnen zijn voor de luchtkwaliteit en tot tegenvallende klimaatprestaties leiden. Selders van het RIVM vertelde afgelopen maart in de Volkskrant over de gevolgen van

biomassaverbranding, in de directe omgeving is nog minder bekend. Het onderzoek richt zich tot nu toe vooral op de uitstoot bij de schoorsteen en weinig op de daadwerkelijke effecten voor de luchtkwaliteit in de buurt. J. Gering, die gezondheidsschade door luchtvervuiling onderzoekt aan de Universiteit Utrecht stelt: ook al voldoe je aan de wettelijke normen, dat betekent niet dat er helemaal geen gezondheidseffecten zijn. Recent onderzoek laat zien, dat luchtvervuilende stoffen als fijnstof ook gezondheidsschade opleveren in lage concentraties. Dan gaat het om effecten op de lange termijn door langdurige blootstelling. D66 stelt dan ook: zo min mogelijk biomassacentrales op plekken waar veel mensen wonen. Maar aan de reeds vergunde centrales doe je niets, denken wij. Wij vernemen graag van de wethouder hoe deze aankijkt tegen het actief meten eventueel in samenwerking met het burgermeetnet Lansingerland en het actief handhaven ten behoeve van de volksgezondheid. Het zou een mooie actie zijn, gezien het ondertekende schone lucht akkoord en het betreft kritisch participerende inwoners bij ons beleid. De latten willen wij hogere leggen voor nieuwe centrales en we zien liever investeringen in echt schone energie. De visie spreekt daar over, ook over de inzet op een warmtenet, groen gas, waterstof en op geothermie op termijn. Zet daar vol op in en bespreek dat met de sector. Vergeet daarbij niet dat het huidige gas ook een transitie optie is. De visie spreekt op blz.3 uit, dat biomassa nodig is om de komende jaren te verduurzamen in de sector. Dat is dus een slecht idee, wat D66 betreft, als daar massaal op wordt ingezet. Wat voor wisselwerking heeft het wel niet op de afnamevraag en de businesscase van bijvoorbeeld de warmteleiding over midden? Als we investeren in tijdelijke benodigde energiebronnen moeten we ervoor zorgen dat dit de ontwikkeling van echte schone alternatieven niet in de weg staat. Bovendien moeten we zogenaamde login situaties voorkomen, waarbij we nog jaren vast zitten aan transitiebrandstof. Faciliteer ondernemers met vraagstukken op weg naar echt duurzame energie. Ga actief het gesprek aan en voorkom risico's m.b.t. de volksgezondheid en de businesscase voor echt duurzame energie. De visie die nu voor ligt anticipeert daar niet op. Wij vernemen graag van de wethouder of hij deze mening deelt. Tot zover onze bijdrage.

De heer Duk, GL: Het wordt altijd een beetje spannend op het moment, dat de heer Machielse en ik het eens zijn over een duurzaamheidsding. Ondanks dat verblijdt mij dat wel. Het verbranden van groenafval zou CO2 neutrale warmte kunnen leveren. Tuinders hebben veel groenafval, in kassen is ook vaak veel warmte nodig. Dat lijkt dus heel slim: warmte uit afval van je eigen bedrijf of misschien dat van je burens. Al moet gezegd worden, dat afval ook als grondstof voor diezelfde tuinbouw kan dienen in de vorm van compost. Wat je alleen nu ziet, is dat biomassa vaak geen afval is en ook niet van om de hoek komt, maar met enorme stookolie zuipende schepen uit bijvoorbeeld Amerika komt. Dit blijkt vaak de goedkoopste oplossing te zijn en er is bovendien simpelweg niet genoeg productiebos in heel Nederland om te voorzien in de warmtebehoefte van de kassen van Lansingerland, laat staan voor de rest van het land. Bovendien is het meeste hout gewoon te duur om te verbranden. Daarom is het van belang om lokaal beleid te hebben. Helaas is het op dit moment nagenoeg onmogelijk om aan de afkomst van biomassa als gemeente eisen te stellen. Sterker nog, gemeentelijk beleid is bijna helemaal onmogelijk en dat is jammer. Zou de wethouder aan kunnen geven hoe destijds de installatie is tegengehouden in Nootdorp? Mochten daar mogelijkheden toe zijn, dan houd ik me graag aanbevolen. GL hoopt, dat het komend kabinet daar meer ruimte voor zal geven. Ik zou de wethouder willen vragen om toe te zeggen, dat als hier vanuit het rijk ruimte voor wordt gegeven, dit actief te agenderen en het beleid aan te scherpen. Houtstook is niet meer van deze tijd, dat hoor je ook aan de bijdragen van mijn voorgangers. Er zijn betere alternatieven. Inzetten op warmte uit biomassa zonder daar regels over afkomst, gebruik, uitstoot en transport te stellen, levert een situatie op die niet CO2 neutraal is, niet duurzaam is en die uiteindelijk vooruitgang in de weg staat. Een bedrijf, dat een biomassacentrale heeft, zal geen noodzaak hebben om zich aan te sluiten aan de warmterotonde, waar wel duurzame energie geleverd wordt. Hoe minder bedrijven bereid zijn om aan te sluiten aan die warmterotonde, hoe minder snel deze in Lansingerland komt liggen. Toch wordt het in dit stuk een transitiebrandstof genoemd. Kan de wethouder uitleggen waarom? De glastuinbouwsector heeft in het verleden al meerdere mooie doelstellingen gehad op het gebied van duurzaamheid. Vanaf 2020 zouden alle nieuwe kassen CO2 neutraal zijn. In 2030 zou de sector zelfs helemaal CO2 neutraal zijn. Nu zijn die doelen verlegd naar 2040 en rond die tijd zal dat 2050 zijn. Morele appellen doen dus weinig in onze ogen. Tuinders zijn ondernemers, die met elkaar moeten concurreren. Zonder regulatie zullen zij terecht de goedkoopste optie kiezen. Als we als gemeente de innovatieve glastuinbouwgemeente willen blijven, die we nu zijn, zullen we de regels moeten hebben, maar nog belangrijker, actief lobbyen bij provincie en rijk om innovatie kostendekkend te krijgen. Dank u wel.

De heer Xhemaili, PvdA: De gemeente Lansingerland heeft in 2020 het schone lucht akkoord getekend. Dit akkoord heeft als doel om gezondheidswinst te realiseren voor alle Nederlanders. In 2030 moeten we gezamenlijk 50% gezondheidswinst behalen of hebben gerealiseerd door schonere lucht. Daarnaast willen we in 2050 een CO2 neutrale gemeente zijn. Dat hebben we o.a. vast gelegd in 2019 in de visie Lansingerland Duurzaam. Er is dus werk aan de winkel. Eerder dit jaar heeft de Tweede Kamer al voor de motie van de Partij voor de Dieren gestemd, waarin werd opgeroepen geen nieuwe subsidies voor houtige

biomassa af te geven tot het afbouwpad met de Kamer is gedeeld. De Kamer twijfelt er al langer over of houtige biomassa wel zo duurzaam is. Dat heb ik ook van meerdere collega's vanavond gehoord, die eraan twijfelen. En terecht. Daarom kan de PvdA fractie meegaan in het argument van het college dat de bouw van nieuwe installatie voor de verbranding van houtige biomassa onwenselijk is en zien wij ook een afbouwpad voor de inzet van biomassaverbranding. De crux is wel, dat wij als gemeente niet heel veel sturingsmogelijkheden hebben, omdat de huidige installaties of de te bouwen installaties wel conform wet- en regelgeving plaats vindt. Daar is mijn vraag dus: hoe kunnen we als gemeente bewerkstelligen, dat we daarin wel kunnen sturen? Ook als daarover in de Kamer twijfels bestaan, over de duurzaamheid van biomassaverbrandingsinstallaties. In dit proces is het van belang, dat college en regiopartners faciliterend optreden naar glastuinbouworganisaties, die wel iets willen doen aan meer duurzaamheid in hun organisatie. Hen faciliteren of helpen om van biomassaverbranding af te stappen. Wat voor de PvdA-fractie van belang is, is de komst van een warmterotonde en de aansluiting op een regionaal warmtebedrijf. Dat is echt van groot belang om aan alle doelen te kunnen voldoen, die ik zojuist in mijn inleiding benoemde. Hiermee beantwoord ik ook de vragen van de heer Hofman. Belangrijk daarbij is, dat de restwarmte via een op te richten warmterotonde samen komt en naar huizen en bedrijven wordt gebracht. Deze belangrijke ontwikkeling loopt volgens onze fractie nog veel te traag. Vraag aan de wethouder: kan hij eventueel benoemen wat de ontwikkelingen daar op dit moment voor zijn en hoe zich dat in de toekomst gaat ontwikkelen? Alle woningen en kassen in dit gebied moeten op termijn duurzaam verwarmd kunnen worden door het gebruik van geothermie en andere lokale duurzame bronnen, aangevuld met restwarmte uit de Rotterdamse haven via een warmterotonde. Daar kan meer actie op worden gezet vanuit het college in samenwerking met andere bestuurspartners dan wel in publiek private samenwerking. Volgens mij moeten we daar echt op gaan inzetten, want biomassaverbrandingsinstallaties zijn wettelijk wel toegestaan, maar niet duurzaam. We moeten kijken naar innovatieve oplossingen op korte termijn, die dat kunnen vervangen. Dank u wel.

De voorzitter: De nodige vragen over meer dan een moreel appel. Hoe kunnen we scherper sturen? Ik hoorde het woord volksgezondheid. Hoe zit het met de 4 vergunde bedrijven naast de 2 die er al zijn? Toch de nodige sceptisch over dit hele gebeuren. Wat zijn de mogelijkheden om toch het e.e.a. tegen te houden.

Beantwoording college

Wethouder Van den Beukel: Dank voor de inbreng en ook aan mevrouw Van der Knaap voor het inspreken. Dit is een project, dat we hebben bedacht toen we de agenda duurzaamheid vast stelden, dus u heeft het zien aankomen, denk ik. Als één van de misschien niet zo heel leuke projecten, want energietransitie is niet altijd makkelijk. Er zijn ook ongemakkelijke thema's mee gemoeid. Biomassa is zo'n ongemakkelijk thema. Het is wel nodig om ons erover te buigen en ik vind het goed om als Lansingerlands bestuur om ook dat soort thema's niet uit de weg te gaan en daar een positie in te kiezen. Later komen we nog te spreken over zonneweides, ook zo'n thema waar je in de energietransitie toch wat van moet vinden en niet voor moet wegduiken. Dat hebben we hier geprobeerd te doen als college en dat te doen op basis van de best beschikbare kennis. Wat we hebben gedaan is drie dingen. Ten eerste de feiten op een rijtje zetten, de feiten als het gaat om installaties, vergunde installaties, gerealiseerde installaties. Ook de feiten als het gaat om wet- en regelgeving en alle academische kennis. Vervolgens op basis daarvan een afwegingskader maken en vervolgens een route bepalen. Die route is tweeledig. Een aantal van u heeft dat ook duidelijk aangegeven. Enerzijds een duidelijk appel op de ondernemers die een vergunning hebben verkregen om er geen gebruik van te maken. En anderzijds een heel sterk, stevig spoor om de alternatieven, de duurzame alternatieven voor warmte, om die heel snel binnen handbereik te krijgen. Dus meer geothermie, meer restwarmte en nog betere warmtenetten. Daar viel mij overigens op, ik weet niet of het u ook is opgevallen, dat toch de laatste teller van het aantal aangesloten bedrijven, glastuinbouwbedrijven, dat aangesloten is op een warmtenet, staat op 100 van de 155. Dat is wel een heel mooie score, vind ik eerlijk gezegd. Dat betekent dat we al best wel een eind op streek zijn in vergelijking met andere glasclusters. Soms moet je even je zegeningen tellen. Qua isolatie zijn we nog lang niet waar we moeten zijn, dus ook de woordvoerders die hebben gezegd of het een beetje opschiet met die morele appellen, of doelen gehaald worden: nee, niet op alle fronten. Er is gewoon wet- en regelgeving nodig en businesscases nodig en daar zijn we maar voor een deel over aan zet. Dan is er een heel stel vragen gesteld, ik wil proberen ze maar wat langs te lopen. We hebben tot nu toe een vrij snelle vergadering gehad en ik probeer die lijn vast te houden zonder dingen over het hoofd te zien natuurlijk. Een vraag die is gesteld: is er nou contact met die 4 bedrijven, die worden genoemd? Ja, zeker, daar is intensief mee overlegd. Ook na het raadsdebat zal er met hen contact worden gezocht. Ik stel me ook zomaar voor, dat ze meeluisteren vanavond. Laat ik er toch nog iets over zeggen, zowel over die ondernemers als over de ondernemers, die een biomassacentrale hebben. Dat zijn toch grosso modo, durf ik wel te stellen, mensen zoals u en ik. Het zijn tuinders, die niet alleen hun kassen willen verwarmen, maar ook hebben willen verwarmen op een duurzame manier. Het sentiment over biomassa

en ook die inzichten zijn best wel snel gegroeid en ook wel snel omgeslagen. Dat die 4 ondernemers met hun vergunning niet een centrale hebben gerealiseerd, toont aan dat ze zich heel goed bewust zijn van de maatschappelijke discussie hierover. Het toont aan, dat zij ondernemers zijn met een maatschappelijke antenne. Ik wil dus ook voorkomen, dat zij, ik hoor het vanavond niet maar ik zeg het toch maar hardop, dat ze in een verdomhoekje terecht zouden komen. Dat zou hen geen recht doen. Wat het resultaat van het overleg met die 4 ondernemers is, is een vraag die gesteld is. Het resultaat is, dat zij zich goed rekenschap geven van het feit, dat de gemeente uitspreekt, en dat heeft gewicht mag u zich realiseren, dat de gemeente uitspreekt dat de verbranding van houtige biomassa wat ons betreft geen toekomst heeft en dat nieuwbouw van dat soort centrales niet op draagvlak kan rekenen. Dat maakt niet dat de vergunning ingetrokken wordt, want dat recht hebben we niet als gemeente, maar dat betekent wel dat als ik die ondernemers spreek of andere ondernemers in vergelijkbare situatie, dat zij er normaal gesproken niet meer door zullen gaan. Want wie wil er uiteindelijk een installatie gaan aanschaffen, waar de burens figuurlijk gesproken dan het niet mee eens zijn of niet enthousiast over zijn? Dus voortdurend overleg. Dan was er een vraag: gaan we nog nieuwe vergunningen verlenen? Zoals in Pijnacker-Nootdorp de zaak is tegen gehouden. Even de situatie in Pijnacker-Nootdorp. Wat is daar gebeurd? Er is een centrale uiteindelijk niet door gegaan, dat was een centrale kleiner dan 15 MW. De reden dat het niet door ging, is dat de vergunningaanvraag zag op realisatie van zo'n installatie niet voor eigen gebruik. Dus het bestemmingsplan bood daar geen ruimte voor. Op het moment dat een biomassa centrale wordt gerealiseerd ook voor eigen gebruik, dan is het bestemmingsplan daar helder over: dan kan daar gebruik van worden gemaakt. Dus dat is het cruciale verschil. Als er een aanvraag zou komen van Eneco voor een biomassacentrale in het glastuinbouwgebied, dan zou hij op een ander antwoord kunnen rekenen dan wanneer die van een tuinder komt. Dus dat is de specifieke situatie. Gaan we dus aanvragen voorkomen van tuinders? Nee, als zij een aanvraag doen, een willekeurige tuinder ergens in Lansingerland, van minder dan 15 MW en verder voldoet aan alle vereisten, dan zou die aanvraag weer in behandeling moeten worden genomen. Dan zouden we natuurlijk zoeken naar de goede argumenten om er eventueel nee op te zeggen. Maar als die er niet zijn, dan hebben we daar alleen 'ja' tegen te zeggen. Dat is misschien frustrerend, maar zo is het nu eenmaal. Dan over de situatie met eventuele nieuwe vergunningaanvragen. Halen we wel alles uit de kast om te voorkomen, dat er nieuwe vergunningaanvragen komen? En ook dat die verleende vergunningen worden omgezet in apparaten? Ja, dat wel, maar let wel, alles is beperkt uiteindelijk als gemeente, want we hebben een rechtsstaat en we hebben ons aan wet- en regelgeving te houden. We kunnen hier niet onze bevoegdheden gaan misbruiken om ergens een flauwekul reden proberen te verzinnen om een vergunning niet te verlenen, die we gewoon formeel moeten verlenen. Dat doen we bij andere ondernemers ook niet, dat doen we bij inwoners ook niet, dat doen we ook niet bij tuinbouwondernemers, die een WKK of een biomassacentrale willen realiseren. Een vraag die specifiek een paar keer aan de orde is geweest, is: wat bedoelt u nou met transitiebrandstof? Is dat nou een goede benaming? Op blz.6 van het stuk hebben we geprobeerd dat te duiden, wat we er nou mee bedoelen. Het is helder: eigenlijk is biomassa veel te mooi, zeker houtige biomassa is te mooi om te verbranden. Daar moeten we huizen van bouwen en daar moeten we andere heel mooie en belangrijke dingen mee doen. Niettemin, zolang er nog geen volwaardige, betaalbare en haalbare alternatief is voor die gasgestookte WKK en we zien dat veel kassen dus een enorme hoeveelheid warmte nodig hebben, is het niet heel verschrikkelijk om daar warmte en biomassa voor gebruikt te zien worden. Het is zoals gezegd is: het is toch de equivalent van 12.000 woningen aan warmte, dat nu wordt geproduceerd uit hernieuwbare bron en wat anders geproduceerd zou worden uit aardgas. Aardgas heeft zeker voordelen. Iedereen die dat zegt wil ik volmondig gelijk geven. Aardgas is relatief schoon. De fijnstofeffecten van aardgas zijn best heel goed. Aardgas heeft ook een betere CO2 impact dan kolen. Dus niet al teveel ten nadele van aardgas. Maar even richting de heer Machielse, de cijfers die hij noemde in de vergelijking met steenkool en biomassa, die moet je even betrekken op de hele cyclus. De uitstoot van CO2 is ongeveer net zo fors bij biomassa als bij aardgas, alleen de herkomst is natuurlijk wel anders. Dat maakt wel een wereld van verschil. Dat is de reden waarom biomassa als hernieuwbaar te boek staat en aardgas niet als hernieuwbaar. Dat heeft te maken met de tijdschaal waarop het wordt vernieuwd. Uiteindelijk wel, en dat einde is niet zo heel ver weg, eerlijk gezegd, gaat die houtige biomassa eruit. Hoe werkt dat naar de praktijk? De subsidies zijn verstrekt voor meestal 10 of 11 jaar en na afloop van zo'n subsidietermijn wordt de businesscase een stuk minder aantrekkelijk. Sterker, dan mag je verwachten dat het eigenlijk ophoudt. Dan is wel een resultaat daarvan, en misschien is dat een gunstig bijeffect, dat er ook lokale warmtenetten zijn gerealiseerd. Die warmteproductie is meestal niet voor 1 bedrijf, die is voor meerdere bedrijven. Dus is zo'n stukje warmtenet achter gelaten, die we goed kunnen gebruiken voor ons hele regionale warmtenet en dat dan voor andere doeleinden wordt ingezet. Wat dat betreft is het login effect, zoals misschien wordt gevreesd, denk ik, niet of zeer beperkt aanwezig. Wat doen we eigenlijk verder als gemeente om die alternatieven dichterbij te brengen? Nooit genoeg, maar wel heel veel. Dat nooit genoeg, dat wil ik niet onder stoelen of banken steken, maar ook daar zijn we afhankelijk van derden en met name afhankelijk van de rijksoverheid. Wat wij doen is actief medewerking verlening aan de vergunningverlening voor geothermische bronnen, de rode loper uitrollen voor partijen in de regio, die daar actief in zijn, alle

inzage en medewerking verlenen aan partijen, die bezig zijn met warmtenetten. Het is ook participeren in het Gasunie-traject voor die leiding door het midden. Daar waren we een paar jaar geleden minder op de kaart, maar nu staan we vol op de kaart en krijgen we veel complimenten van Gasunie en van het rijk voor de manier waarop we ons als Oostland hebben georganiseerd. Ook de businesscases die de leiding door het midden verbeteren, doordat wij die warmtevragen op een presenteerblaadje aanreiken. Dus daar zijn we heel actief op. Ook samen met collega-bestuurders en ook zeker samen met de private sector, met Glastuinbouw Nederland bijvoorbeeld. Ook met VNO-NCW. Al die partijen hebben we aan onze zijde, we trekken er schouder aan schouder mee op, ook juist nu, zeg ik even met nadruk. In het formatieproces gaat het over heel veel zaken, maar eigenlijk gaat het over een paar weken wel wat meer over de inhoud en dan is het ook zaak, dat wij daar op de juiste stapels terecht komen met ons A4tje met wat exact de vraag is om die warmterotonde te versnellen. Dus ook daar werken we aan om deze fase, waarin alles vloeibaar is in Den Haag, te benutten, zodat ze daar heel snel een klap geven op die investering in de leiding door het midden. Het ging ook even over meten van de uitstoot, doen we wel genoeg aan handhaven, was een vraag van D66. In het stuk blijkt helder, dat we ook de lokale situatie en de lokale effecten goed in de smiezen hebben. Dus we weten wat het lokale effect is op de luchtkwaliteit, wat het lokale effect is op stikstofuitstoot et cetera. Als er aanleiding is, dan zijn we er natuurlijk bij om als gemeente, bijvoorbeeld met behulp van DCMR, nieuwe metingen uit te voeren en om te constateren of alles gaat volgens de voorschriften. Maar volgens mij zijn we precies waar we willen zijn. Het is overigens ook zo, dat we het geluk voor een deel hebben, dat de vergunde installatie, of de operationele installaties, op relatief grote afstand staan van de woonkernen. Dat is in sommige andere gemeenten echt anders. Het staat hier meer dan een kilometer van de woonkernen af, dat helpt wel een beetje. Maar natuurlijk, als er overtredingen zouden worden geconstateerd, dan handhaven we die, geen misverstand daarover. Daar zijn we als gemeente voor in het leven geroepen, om de wet te handhaven. Gaan we ook bij het rijk pleiten voor een betere positie voor de alternatieven, gaan we ook dat standpunt uitdragen, dit kritische standpunt? Ja, dat doen we. En tegelijkertijd zijn we al in goed gezelschap. U heeft kunnen lezen, dat we ons met name conformeren aan het beleid dat de SER heeft geadviseerd. Dus dit is eigenlijk genoegzaam bekend in Den Haag en ook echt langzamerhand consensus. Dus we dragen daaraan bij. Wie het horen wil, die vertellen het, dat het ons standpunt is. Ik denk dat de situatie heel helder is, dat we in de toekomst steeds minder van die houtige biomassa gesubsidieerd zullen zien. Ik denk dat ik hiermee de belangrijkste vragen heb beantwoord en anders hoor ik het heel graag in de tweede termijn, waar ik nog in gebreke ben gebleven.

Tweede termijn

De heer Blonk, L3B: Dank aan de collega's, dank ook aan de heer Machielse t.a.v. de cijfers, die hij aangegeven heeft. Als ik dat dan zo hoor, dan denk ik: gas lijkt toch de beste transitiebrandstof om van gas naar duurzame hernieuwbare energie te gaan. Een variant van: gooi je oude schoenen niet weg voordat je nieuwe hebt. Ik moet zeggen, dat ik door de woorden van de wethouder, dat 100 van de 150 glastuinbouwbedrijven op het warmtenet zijn aangesloten, dat wist ik niet en ik vind dat heel goed en dat is zeker een compliment waard. Ik ben er ook zeker van dat die 2 plus 4 bedrijven, die 2 die hem al hebben en die 4 die een aanvraag hebben, milieutechnisch een goed hart hebben voor hun bedrijf daarin. Ik begrijp het ook en ik waardeer het ook. Een vraag aan de wethouder: begrijp ik nou goed, dat een biomassacentrale onder de 15 MW alleen kan voor eigen gebruik van een tuinbouwbedrijf? Je mag het niet aan je burens leveren, niet aan je collega, niet aan het zwembad ernaast, dat mag allemaal niet? Tot slot. Er zitten dus heel veel aannames in. Biomassacentrales voor zo'n 10 jaar, hoor ik de wethouder zeggen. Over 10 jaar een warmterotonde beschikbaar. In die tijd gaat er toch verschrikkelijk veel hout verbrand worden? Wat betekent dat voor het klimaat? Misschien dat de wethouder daar nog over door kan filosoferen, want ik zou het niet weten. Ik denk dat die 10 jaar niet reëel zijn. Mijn verwachting is, dat die termijn fors hoger zal zijn. Tot slot. Ik zit ermee. Ik vind het voorstel, zoals het er nu ligt, eigenlijk te zwak. Ik zit ermee. Ik weet nog niet, ik moet het in mijn fractie nog bespreken, hoe ik daar verder mee om moet gaan. In die zin is het voor mij ook nog geen hamerstuk. Ik weet ook nog niet of ik het moet amenderen, een motie moet indienen, ik weet het niet. Ik heb er nog geen vertrouwen in, dat dit voldoende is, zo'n moreel appel. Daar wilde ik het bij laten in de tweede termijn.

De heer Machielse, VVD: Om maar even met de woorden van de wethouder te beginnen: voor wie het horen wil, herhaal ik het nog maar eens. Dat we er geen voorstander van zijn om biomassacentrales bij te bouwen. Maar tegelijkertijd, de oproep van de wethouder is een heel heldere. Ik moet eerlijk zeggen, dat ik wel vertrouwen krijg in de aanpak van de wethouder met zijn toelichting op hoe hij in gesprek wil gaan met de glastuinbouwondernemers. Ik deel wel zijn visie. Ik ken er een aantal. Zij hebben werkelijk waar de beste bedoelingen met het milieu en lopen daarin voorop als ondernemers. Dan is het onze wethouder de heer Van den Beukel wel toevertrouwd om daarover het gesprek aan te gaan hoe het nog beter kan. Daar twijfel ik niet aan. Dus ik neig er dan naar om het stuk ongewijzigd vast te stellen, wel met de notitie die de wethouder daarbij heeft gegeven over zijn aanpak en hoe hij het in de praktijk

gaat brengen. Ten aanzien van die cijfers: het is gewoon een standaard onderzoek van RVO over de energie-impact van verschillende brandstoffen. Ik zal de griffie vragen het nog even te verspreiden onder de commissieleden voor wie het leuk vindt. Dat zit er allemaal in. Mocht de wethouder nog een keer van mening willen wisselen, dan houd ik me aanbevolen. Dat was het voor nu. Dank u wel.

De heer Van Harn, CDA: Dank u wel, wethouder, voor de uitgebreide toelichting. Goed om te horen, dat u in goed contact bent met de 4 gegunde bedrijven en dat u ze misschien probeert op andere denkwijze te brengen. We weten ook, dat u druk bezig bent met werken aan de alternatieven, het warmtenet en de geothermie, maar we moeten ook realistisch zijn. We weten ook, dat dat niet vandaag of morgen gerealiseerd kan worden. Dat zou ik ook tegen de andere fracties willen zeggen: we kunnen wel dingen willen, maar dat is niet van de ene op de andere dag te realiseren. Ik merk uit de beantwoording van de wethouder, dat hij echt wel een vinger aan de pols houdt en dat geeft mij vertrouwen. Ik heb nog één vraag in deze tweede termijn. Er wordt over een afbouwpad gesproken door het rijk. Misschien dat de wethouder daar nog iets over zou kunnen zeggen, wat dat betekent. De heer Blonk: Ik wilde graag aan de heer Van Harn vragen, hij zegt dat het niet van de ene op de andere dag gedaan is, aan wat voor termijn hij denkt. De wethouder heeft 10 jaar aangegeven. Ik betwijfelde dat. Hoe zit de heer Van Harn in dat tijdspad? Hoeveel heeft hij ervoor nodig? De heer Van Harn: Ik heb geen glazen bol, maar dat heeft u ook niet, meneer Blonk. In de stukken staat dat er gestuurd wordt op 2035. Dat zal niet uit de lucht gegrepen zijn mag ik aannemen. Ik ga daar voorlopig ook van uit. De heer Duk: Ik ben ook getriggerd door deze woorden van de heer Van Harn. Ik begrijp, dat de alternatieven niet snel zullen zijn, maar op het moment dat een ondernemer een bio-installatie koopt, dan zal deze echt heel erg lang blijven branden. Verwacht de heer Van Harn dat die uit gezet worden op het moment dat er duurzamere brandstof is? Of verwacht hij dat we tot 2040 gewoon hout blijven verbranden? De heer Van Harn: Ik denk dat de vraag stellen, de vraag beantwoorden is. Wanneer u een nieuwe auto zou kopen, dat zult u niet zo snel doen want u heeft geen rijbewijs, maar wanneer u dat zou doen, dan gaat u hem ook niet weer binnen 3 maanden weer verkopen? Ik denk dat een ondernemer goed nadenkt voordat hij ergens aan begint, hij doet dat zeker niet voor een paar jaar. De heer Duk: Vindt u dan dat het wenselijk is om zo'n bio-installatie te bouwen? De heer Van Harn: Het is nu eenmaal een gegeven, dat we er al 3 in onze gemeente hebben. Er zijn er 4 gegund. Daar kunnen we niet omheen. De wethouder heeft aangegeven, dat hij in contact is met de gegunde bedrijven en zal proberen om die misschien op andere gedachten te brengen.

De heer Alsemgeest, WIJ: Dank aan de wethouder voor de beantwoording van de vragen. Ik was even buiten de vergadering, maar de heer Jumelet heeft me gezegd, dat de vraag gedeeltelijk beantwoord is: hoe is de status van de 4 bedrijven die vergund zijn? Ik zou er toch nog even bij de wethouder naar willen vragen: u bent met hen in gesprek, maar ik neem aan, dat u in dat gesprek een gevoel krijgt of ze het willen gaan doen of dat ze er mogelijk van af gaan zien. Dat zal waarschijnlijk allemaal met een economische motivatie zijn, ook zijn ze allemaal natuurlijk met het milieu begaan, neem ik aan, want een gemiddelde tuinder is met het milieu begaan, want anders ben je geen tuinder eigenlijk. Maar met de beste bedoelingen van de wethouder om met de vergunde bedrijven en mogelijk nog andere in gesprek te zijn en hun mogelijk op andere gedachten te brengen, onze fractie is heel blij met die goede wil, maar wij hebben toch ook het idee, net als de heer Blonk, dat het mogelijk niet voldoende zou zijn. We willen er binnen onze fractie nog even duidelijk over nadenken, met elkaar over praten, of het toch niet mogelijk zou zijn om hier strakkere regels neer te zetten of om verder de alternatieven sneller dichterbij te brengen, die de bedrijven zal doen besluiten toch niet deze biomassacentrales neer te gaan zetten. Het zal voor ons zeker nog geen hamerstuk zijn. We willen er nog even over denken.

De heer Hofman, CU: In de eerste termijn hebben wij ons afgevraagd in hoeverre de wethouder wellicht iets verder wil gaan dan enkel een moreel appel. Andere fracties hebben daar ook naar gevraagd. Wat we zien in de beantwoording van de wethouder is dat hij best wel wat activistischer is dan in het stuk staat. Ik heb hem alleen niet concreet de vraag horen beantwoorden in hoeverre hij het stuk, dat voor ligt, op dat punt wil aanscherpen. Mogelijk wil hij dat zelf doen, mogelijk dat fracties dat gaan amenderen. Dat hoor ik graag nog even van hem. De wethouder geeft ook aan, dat hij weinig mogelijkheden ziet om met bedrijven waarvoor geen vergunningsplicht geldt om daar zaken bij af te dwingen. Ik merk dat de wethouder erg is van het verleiden van bedrijven om mee te gaan in de koers die hij voorstaat. Daar winnen we de oorlog het vaakst mee, door met stroop te werken in plaats van met de stok. Overweegt de wethouder ook daar waar het misschien niet volgens zijn koers gaat om dan eens te kijken naar mogelijkheden om minder samen te werken met bedrijven, die niet de koerst voorstaan zoals de gemeente die graag wil. Dan ben je wat repressiever bezig, maar dan kom je wel zonder aan vergunningen te komen meer in de richting van wat je beoogt. Dat is misschien wat activistischer dan wat het stuk zegt, misschien ook wat activistischer dan de wethouder in zijn beantwoording aangeeft. Maar ik wil even aftasten hoever de wethouder bereid is te gaan. Dat was onze bijdrage in de tweede termijn.

De heer Van der Stad, D66: Zoals beloofd zal ik het kort houden. Een helder verhaal van de wethouder. Wij delen echter met de heer Blonk van L3B nog geen goed gevoel te hebben over het document en zijn ook nog zoekende.

De heer Duk, GL: Ik begrijp de spagaat tussen willen reguleren en de weinige mogelijkheden daartoe, waar de wethouder in staat. Toch heb ik nog een vraag. In Nootdorp werd de vergunning niet verleend, omdat deze warmte niet voor eigen gebruik was. Ik ben de kleinzoon van een jurist, waardoor mijn vraag direct was of de bedrijven die deels aan warmtenetten leveren daarmee inderdaad ook kunnen worden tegen gehouden, zoals de heer Blonk ook al vroeg. De woorden over activistisch handelen van de CU deel ik volledig, ik ben er erg blij mee. Verder is het overigens zeer positief dat er zoveel bedrijven zijn aangesloten op warmtenetten, daar complimenten voor. Ik ben uiteraard niet overtuigd door de woorden over de transitiebrandstof. Dit zal in mijn ogen enkel de transitie tegen houden. Ik hoop, dat we snel meer invloed zullen krijgen. Mijn vraag over het actief agenderen als er meer ruimte is voor eigen beleid zou ik graag in de tweede termijn beantwoord zien. Dank u wel.

De heer Xhemaili, PvdA: Ik dank de wethouder voor de beantwoording. Ik neem ook aan, dat hij de beste bedoeling heeft voor alle inwoners van Lansingerland om juist duurzamer het leven in te gaan en te bezien. Toch is het nog niet helemaal helder in het stuk dat voor ons ligt. Eén van de vragen, die ik nog heb is hoe hij de bedrijven wil beïnvloeden, niet, maar op andere gedachten wil brengen om juist nog duurzamer te gaan ondernemen. Als je kijkt naar de bedrijfsvoering van organisaties, zij gaan vaak uit van de homo economicus principe, waarbij het economische gewin leidend is bij een beslissing van een bedrijf. Ook bij mensen overigens, bij mensen, bij individuen is dat hetzelfde. Dat betekent dat een organisatie juist uitgaat van: waar haal ik het meeste winst uit voor mijn investering? Als je dat in stand houdt met subsidies wordt het heel lastig om dat tegen te gaan. Mijn vraag is: hoe kan de wethouder, of wij, daar nog meer op sturen? Daarom ga ik ook mee met het verhaal van de heer Blonk, dat het nog niet scherp is hoe wij daarin aan de knoppen kunnen draaien. Wij zijn ook van mening, dat het voor ons nog geen hamerstuk is. Daar wil ik nog op gaan broeden. Mijn fractie gaat dan ook contact opnemen met L3B om te kijken hoe wij daar aan de slag kunnen middels een motie dan wel amendement. Dank u wel.

De voorzitter: Voor de heer Van den Beukel de vraag: is het allemaal voor eigen gebruik of ook voor anderen? Hoe zit het met de status van de 4 bedrijven, hoe zit het met het afbouwpad. Er zijn toch wel een paar vragen en misschien een amendement, dat in aantocht is, maar dat had hij zelf ook al begrepen. Althans, velen gaan in overdenking.

Wethouder Van den Beukel: Dank aan de leden voor hun inbreng in de tweede termijn. Een aantal concrete vragen. Ik wil proberen ze stuk voor stuk te beantwoorden, te beginnen met de vraag over het eigen gebruik. De heer Duk is kleinzoon van een jurist, dat belooft wat, ik zie een grote stapel ingewikkelde boeken achter hem, misschien staat daar wel het antwoord in. Het antwoord dat ik ken, zeg ik richting de heer Duk, is dat er inderdaad in Pijnacker een regel is gesteld waarbij alleen installaties voor de opwekking van energie slechts voor eigen gebruik vergund mogen worden. Dat is tegelijkertijd ook weleens een probleem als je bijvoorbeeld juist de duurzame energie die we willen gaat leveren aan je buurman, of het nou zonne-energie is of een geothermische installatie. Dus met dat type regels komen er vervolgens ook wel weer problemen om de hoek. Maar in Lansingerland hebben we dat type regel niet, dus dat is de situatie. Natuurlijk kunnen we er ook studies naar verrichten, onderzoeken, regels aanpassen, ik merk alleen, en dan kom ik bij de vraag naar mijn gevoel op basis van die gesprekken, ik spreek geregeld met ondernemers over de duurzaamheidstransitie en ook alle andere uitdagingen en kansen op het vlak van de tuinbouw, specifiek met deze 4 ondernemers heb ik niet gesproken, ambtelijk is dat gesprek wel gevoerd. De heer Xhemaili heeft het over homo economicus, als die zo evident was geweest dat hier enorme winst mee zou worden gemaakt, met biomassa installaties, dan zou het voor een zeer duurzame onderneming wel verleidelijk zijn geweest om er al mee te starten. Echter, dat is nog niet gebeurd bij die 4 vergunde installaties. Dat geeft te denken, dat het ook de komende jaren niet zal gebeuren en zeker niet nu hier blijkt dat de gemeenteraad en het college zo unisono daar tegenstander van zijn, van het realiseren van nieuwe installaties. Ik heb er niet meer gevoel bij dan dat. Ik weet niet of het relevant wordt om daar nog eens een keer gevoelens over te delen. Ik denk dat het niet gaat gebeuren, als u mijn eigen opinie daarover wil horen. Het stuk aanscherpen, de heer Hofman zei: ik hoor de wethouder activistischer zijn dan ik in het stuk lees. Ja, volgens mij heb ik toch slechts gezegd, misschien wat korter en wat simpeler, wat in het stuk staat. Ik wil wel voorkomen dat we dode letters gaan produceren of toch de suggestie gaan wekken dat we dingen kunnen reguleren, die we niet kunnen reguleren. Ik zou in alle eerlijkheid niet weten hoe we op het hoofdpunt, namelijk het ontmoedigen van houtige biomassa, op dat hoofdpunt, hoe we onze rol juridisch nog nadrukkelijker kunnen spelen en invulling kunnen geven. De heer Duk: Ik zou de wethouder willen vragen, maar dat kan ook schriftelijk later beantwoord worden als dat makkelijker is, om te kijken of er mogelijkheden zijn om

de regelgeving zoals in Nootdorp zo te schrijven, dat alleen bedrijven die lokaal uitstoot hebben onder die regeling vallen. Maar ik kan me voorstellen, dat dat te technisch is op dit moment. Wethouder Van den Beukel: Dat is een duidelijke vraag. Inderdaad, dat antwoord heb ik niet paraat, maar daar kom ik graag schriftelijk op terug om u daar over de mogelijkheden en onmogelijkheden te informeren. Ik hoor fracties zeggen: we gaan broeden op, we gaan nadenken over. Zeer welkom. Ik versta me ook heel graag met hen via de geëigende wegen en via de juiste procedures om te kijken waar we nog samen kunnen komen, want op hoofdlijnen hebben we niet zoveel verschil van inzicht. Is er een mogelijkheid om niet samen te werken met ondernemers, die niet duurzaam genoeg zijn, hoor ik van de CU als een open vraag. Matig. Onze inkoopkracht qua bloemen en groente, die kunnen we hier niet aanwenden, want die is niet zo heel erg relevant voor de omvang van de productie van tuinders. Voor het overige faciliteren we natuurlijk via ons ruimtelijk beleid en via vergunningverlening ondernemers hier in Lansingerland, maar ik zie geen reden tot, scherp gesteld, discriminatie van de net iets duurzamere versus de iets minder duurzame. Ik heb ook geen aanleiding om te zeggen, dat er een groep is waarvan ik zeg: die deugt niet of die wil niet. Wat ik eigenlijk proef, bij de branchevereniging en de individuele ondernemer, is dat ze allemaal heel graag mee gaan in die warmtetransitie, omdat het ook een concurrentievoordeel oplevert, omdat ze daarmee een plusje kunnen creëren richting hun klanten, die zeggen: heb je een extra groen certificaat? Dus ze willen heel graag. De vraag is dan vervolgens of ze het ook waar kunnen maken. Dan kom ik op de vraag van de heer Xhemaili: kunnen we nog meer doen als gemeente om de boel rond te rekenen, om die homo economicus, die de ondernemer zou zijn, dat is misschien te betwisten, maar dat is misschien voor een ander debat, voor mij heeft de laatste crisis geleerd, dat het ook wel meevalt met die homo economicus, zowel bij de consument als bij de producent, maar niettemin: wat kunnen we als gemeente doen? Dat is toch even in economische termen die externaliteiten beprijzen. Dus CO2 beprijzing, daar gaan wij niet over, daar gaan ze in Den Haag over en in Brussel. Of, als je het niet wilt beprijzen, dan kun je die onrendabele top, laat ik zeggen de maatschappelijke baten, subsidiëren. De vraag is of u daar blij van wordt, maar het kan. We kunnen restwarmte, bijvoorbeeld de infrastructuur, daar kunnen we kiezen om er als overheid een actievare rol in te gaan spelen. Bijvoorbeeld in de gemeente Delft doen ze dat. Daar garanderen ze een stuk van de aanleg van een warmtenet, omdat ze zien omdat de daarvoor normaal toegeruste partijen, netbeheerders, landelijk en regionaal, dat die onvoldoende snel handelen. Dus dat kan, maar dan ga je een subsidierelatie starten. Dat over sturen op economische wetten. Gaan we nog actief agenderen het verzoek om meer ruimte voor eigen beleid, de vraag van de heer Alsemgeest, het kan ook een ander zijn, die die vraag stelde. Ja, ook daar: wie het hore wil, zegt het graag. Dat we daar als gemeente graag goede beleidsruimte willen om inderdaad te kunnen sturen op de warmtetransitie, op de duurzaamheidstransitie. Ik denk dat het heel passend zou zijn. Tegelijkertijd: voorlopig is de trend alleen maar minder beleidsruimte voor deze eerste overheid. Ik heb laatst gehoord in een presentatie over financiën, dat wij van 40% beleidsvrijheid naar 25% zijn terug gegaan de laatste jaren, bij de decentralisaties, en die trend keren is niet eenvoudig, maar het blijft wel onze inzet en zeker ook mijn inzet. Ik hoor graag even bij interruptie of ik nog één of twee vragen ben vergeten, maar volgens mij waren dit ze. Het afbouwpad, mag ik daar nog iets over zeggen? Het afbouwpad van het rijk is in de maak, het zit in de pijplijn in Den Haag. Wat gaat het inhouden? Dat gaat waarschijnlijk sturen op een echt staal einde aan alle subsidie voor het verbranden van houtige biomassa. Als dat gaat inbreken op bestaande verleende subsidies, dan is dat juridisch nog wel ingewikkeld, daar weet de heer Duk meer van. Maar dat soort vormen zou het kunnen aannemen, dat concrete afbouw pad. En dat is een Haagse discussie, die momenteel wordt gevoerd. Zelf sneller lokaal een afbouwpad schetsen, dat kan in algemene zin, maar of dat concrete betekenis kan hebben, dat zie ik op dit moment niet. De heer Blonk: Ik had een vraag gesteld over die 10 jaar. De wethouder is erop in gegaan zonder die 10 jaar te noemen. In de beantwoording in de eerste termijn heeft de wethouder aangegeven, dat die biomassacentrales een economische levensduur hebben van rond de 10 jaar. En dat er ook rond die 10 jaar warmteleidingen beschikbaar zijn. Waar leidt hij dat uit af? Dan heb ik nog een tweede vraag. Stel dat die economische levensduur 10 jaar is, dan is die weg, want het is gerelateerd aan subsidie en die valt weg. Dan betekent dat nog niet dat de technische levensduur voorbij is. Hoe lang gaat dat dan nog door? Dat is dan mijn vraag. Wethouder Van den Beukel: Een heldere vraag van de heer Blonk, dank u wel. Die subsidie heeft een grondslag en die grondslag heette vroeger de MEP en die heet tegenwoordig de SDE, de stimuleringsregeling duurzame energie. Die wordt af en toe aangepast, maar het werkt zo: als je eenmaal zo'n vergunning krijgt, dan maken die aanpassingen naderhand niet zo heel veel meer uit, dan krijg je gewoon een beschikking met een bepaalde duur. Die duur is dan 10 jaar normaal gesproken. Wat we dan zien, dat is de ervaring uit het verleden en dat geeft wel enige zekerheid, maar uiteindelijk is het aan de ondernemer om daar keuzes in te maken, wat we zien is dat het in de praktijk dus niet door gaat zonder die subsidie. Dus dat dan de stekker eruit gaat, oneerbiedig gezegd. Dat eventueel wel, en dat is een situatie die we op een ander moment kunnen doorspreken, zo'n installatie nog bruikbaar zou kunnen zijn voor pieklast of backup. Je moet het zo zien, als je restwarmteleiding gaat inzetten, dan is die meestal geënt op een soort permanent vermogen, dat misschien voor die ene winterdag, het was vandaag bar koud, die ene winterdag dat het echt min 15 graden is toch onvoldoende daartoe

geëquipeerd is. Dan heb je voor die pieken een bepaalde faciliteit nodig. Het zou ook kunnen zijn, dat voor zulke momenten niet alleen een WKK op aardgas relevant is, maar ook nog een biomassa installatie in gebruik zou kunnen worden gehouden. Maar dat zijn economische afwegingen, waar ik nu niet kan treden. Ik wil alleen maar zeggen: de ervaring van het verleden is dat na afloop van die subsidietermijn het over en uit is voor een biomassa installatie.

De voorzitter: Ik heb twee dingen gehoord: een toezegging op de vraag van de heer Duk, dus die hebben we genoteerd, en van veel fracties hoorde ik: we gaan nog even broeden. Met andere woorden: geen hamerstuk, het zal dan zeker terugkomen in de raad in welke vorm dan ook, motie of amendement. Dank u.

6.c Beleid "In het wild levende dieren in de openbare ruimte, opvang en overlast"

De voorzitter: Dit item hadden we al eerder op de agenda, maar vanwege allerlei perikelen doorgeschoven tot vanavond.

Mevrouw Zwinkels: In maart stond dit op de agenda. Toen ik het zo las, dacht ik: hebben wij wilde dieren? Maar het is natuurlijk zo, dat we in de raad vaak beren op de weg zien, maar verder ben ik nog niet zo heel veel wilde dieren tegen gekomen, eerlijk gezegd. De gemeente heeft geen primaire taak in het bestrijden van overlast van in het wild levende dieren, maar de gemeente heeft wel de zorgplicht als de volksgezondheid in gevaar dreigt te komen en als er sprake is van bijzonder nadelige gevolgen voor het milieu. Met een motie van WIJ uit 2019 o.a. mede ingediend door L3B is om dit beleid gevraagd. Het ging toen eigenlijk alleen over het vragen van subsidie voor de opvang in Delft van gewonde, want wij hebben in Lansingerland niet zo'n opvang. In dit beleid, dat nu voor ligt, is de subsidieregeling duidelijk vast gelegd. Dat is al heel erg fijn. Daar waar maatregelen genomen worden, gebeurt dat zo duurzaam mogelijk, zoals met koolmezen de processierups bestrijden in plaats van die arme rupsjes dood te spuiten gelijk. Ze worden nu opgegeten. Bestrijding in openbare ruimten ligt dus bij de gemeente, wat je privé hebt aan overlast, moet je ook privé oplossen. Dan is het belangrijk, dat er goede communicatie is met de inwoners om overlast te bestrijden. Dus niet allemaal de eendjes gaan voeren met brood en de geiten voeren met brood, allemaal van dat soort wel leuke dingen, maar niet goed voor het milieu en ook niet goed voor de dieren. In het beleid staat dat de gemeente wat betreft overlast ganzen nestbeheer kan toepassen. Nu weet ik niet of mijn mede raadsleden, commissieleden, vaak gaan wandelen in de Groenzoom of misschien in de Leeuwekuil in Bergschenhoek, maar dat is een soort slalommen, om het oneerbiedig te zeggen, om de ganzenkak. De ganzen deponeren enorm veel op de paden en er is bijna niet te lopen om je schoenen schoon te houden. Mijn vraag aan de wethouder is: wat kan de gemeente nog verder doen aan de overpopulatie van ganzen? Het begint al heel vroeg met heel veel kleine gansjes en het is schattig om te zien, maar wat ze achterlaten is iets minder schattig. Dank u. De voorzitter: Gisteren heb ik op de tv gezien: eieren rapen. Maar dat horen we van de wethouder. Mevrouw Zwinkels: Dat is een handel, of ze dat ook mogen doen in onze gemeente. De voorzitter: De wethouder gaat ons dat vertellen.

De heer Machielse, VVD: Weet u waar ik zo benieuwd naar ben? Na alle lessen, die ik zojuist van mevrouw Zwinkels heb mogen ontvangen over het wel of niet voeren van de eendjes, is wat L3B nu eigenlijk van het voorstel vindt, maar dat horen we misschien wel in de tweede termijn. Voor de VVD is het in ieder geval een hamerstuk voor de volgende raad. Dank u wel.

De heer Van der Stelt, CDA: Het CDA vindt dit eigenlijk wel een heel mooi compleet voorstel. Ook helder afgebakend van waar het niet over gaat en ook waar het wel over gaat. Het biedt goede handvatten voor onze bewoners. Ook het subsidie-element, dat eraan gekoppeld is vinden we wel een redelijk verhaal. Ook ik ben wel benieuwd naar L3B nu staat. Ik hoor een heel relaas en vroeg me af: waar gaat dit nou naar toe? Wat ons betreft is dit een hamerstuk. Dank u wel.

De heer Jumelet, WIJ: Wethouder, hartelijk dank voor het voor liggende stuk, als uitvoering aan de motie die collega Hoek ingediend heeft in 2019. Een mooi stuk, heel helder ook. Ik had toch nog een paar kleine vraagjes. Er wordt in de subsidieregeling gesproken over de 7 kilometergrens. Wij nemen aan, dat daar de wildopvang in Delft binnen valt. Ik heb geprobeerd het uit te meten, maar dat is lastig, maar misschien kan de wethouder het bevestigen. Het tweede punt, de voorlichting. Wij hechten er toch wel aan, wellicht kan de wethouder er iets over zeggen, over met name het beleid, mevrouw Zwinkels noemde het eendjes voeren, maar gaan wij nou als gemeente actief voorlichting geven over dingen die wij niet wenselijk achten in het kader van het beleid, dat we gaan vast stellen? In het raadsvoorstel staat bij de verdere procedure dat voor 2021 de subsidieaanvraag voor 1 april moet worden ingediend. Mijn grootvader was geen jurist, maar met mijn boerenverstand denk ik: op 22 april stellen wij het vast als raad. Volgens mij kan je dan pas formeel een aanvraag in dienen, omdat het dan pas vastgesteld beleid is. Mijn vraag aan de wethouder is dan: klopt het dan, dat op 1 april de aanvraag al binnen moet zijn,

terwijl we 22 april een besluit gaan nemen als raad. Wat wij nog wel missen en wellicht hoort het er wel of niet in, maar wij denken wel, want er wordt gesproken over de processierups, maar vele delen van Lansingerland worden geteisterd zomers door enorm veel kleverigheid uit bomen, wat veroorzaakt wordt door luis. Die wordt met geen woord genoemd. Ik heb zelf meerdere malen in het verleden daarnaar gevraagd, hoe het nou precies zit, maar het antwoord bleef een beetje schuldig: moeilijk op te lossen. Wij missen eigenlijk in dit verhaal de overlast die door luizenpoep wordt veroorzaakt vanuit de bomen, die enorm kleverig zijn, in de wijken waar bepaald soort bomen staan en waar de luis zich graag nestelt. We zijn ook wel benieuwd, we weten dat in coronatijd mensen allerlei dieren hebben aangeschaft en we zijn wel benieuwd, maar dat zal uit een evaluatie post corona blijken, of er dan een toename is van allerlei dieren, die wellicht achtergelaten gaan worden en die dan weer richting wildopvang moeten. Ik weet niet of de wethouder die zorg deelt. En of er in de voorlichting iets over kan worden gedaan, zodat mensen hun verantwoordelijkheid nemen postcorona om de beesten, die ze hebben aangeschaft ook daadwerkelijk postcorona bij zich te houden en goede zorg te geven. Dat was hem even. Speciaal voor meneer Machielse: wij zullen uiteraard voor dit voorstel stemmen, want dit is een goed voorstel. We gaan uit van een goede beantwoording, dus het zal waarschijnlijk een hamerstuk zijn.

De heer Hofman, CU: Wij zijn blij met het voorliggende stuk. Het beleid formuleert goed waar we als gemeente wel en niet een rol voor onszelf zien. En de subsidieregeling geeft op een goede manier invulling aan de motie van de raad hieromtrent. We waren al bijna zover dat we dit een hamerstuk willen noemen, totdat wij vorige week werden opgeschrikt door berichtgeving in de media. Hierin werd gesteld dat vanaf begin van deze maand zebra's zijn uitgezet in de Groenzoom en dat andere wilde dierentuindieren spoedig zullen volgen. Onze vraag aan de wethouder is dan ook in hoeverre de dierentuinen aanspraak kunnen maken op deze subsidie en hoe de wethouder deze ontwikkeling ziet in relatie tot het hier voor liggend beleid. Dank u wel.

De heer Van der Stad, D66: Prima, dat er naar aanleiding van de motie M2019-038 een subsidieregeling voor ons ligt. Het lijkt zorgvuldig uitgewerkt en wat ons betreft een hamerstuk. We hebben echter één vraag en één bijzonderheid. Is het wettelijke kader van de wet natuurbescherming wel in acht genomen? We zien het niet zo snel terug in de stukken. In het stuk wordt één bijzonderheid genoemd, dat betreft het gezamenlijke afsprakenkader gericht op het voorkomen van vogelaanvaringen met vliegtuigen. Er wordt geschreven dat begin 2020 de provincie besloten heeft om dit traject stop te zetten bij gebrek aan voortgang, dat de gemeente besloten heeft om dit aspect mee te wegen in het luchtvaartbesluit, dat in samenwerking met de regio wordt voorbereid. Daar kan D66 zich goed in vinden. Tot zover onze bijdrage.

De heer Duk, GL: Na 1,5 jaar is hier het beleid, dat volgt uit een motie uit 2019, die mede ondertekend was door GL. We zijn blij, dat hier zo grondig naar is gekeken. We zijn ook tevreden met de uitwerking. Wel zijn er vragen over de toereikendheid van de begroting van € 8.000. Mogelijk kan de wethouder deze zorgen weg nemen. Verder nog het gezamenlijke afsprakenkader, gericht op het voorkomen van vogelaanvaringen met vliegtuigen, waar begin 2020 de provincie besloten heeft om het traject stop te zetten omdat er te weinig voortgang was. Dit betreurt de GL-fractie. Elke botsing tussen een vliegtuig en een vogel is een potentieel gevaar voor mensenlevens en heeft altijd een dodelijke afloop voor de vogel. Zou de wethouder kunnen aangeven hoe het komt, dat er te weinig vooruitgang werd geboekt en of er plannen zijn om in de toekomst hier weer op in te zetten. Onze gemeente huist een steeds mooiere vogelpopulatie, dat moet zo blijven. Verder is het voor GL een hamerstuk.

De heer Xhemaili, PvdA: Nu we het toch over grootouders hebben, ga ik vertellen over mijn grootouders. Die waren boeren. Die waren met alle dieren en alle wilde dieren heel erg blij toentertijd, omdat het in een behoefte voorzag, voornamelijk van eten. Waar zij zich voornamelijk zorgen over maakten, waren wolven en wilde vossen. Die hebben we hier in Lansingerland niet, gelukkig, maar dat terzijde. Al met al een prima raadsvoorstel. Wat mijn fractie betreft een hamerstuk.

De voorzitter: De wethouder heeft nog wel wat vragen te beantwoorden. Het begint met de ganzen van mevrouw Zwinkels. En dan hoor ik ook nog het nodige over de zebra's en de Groene Zoom. Is dat een in het wild levend dier? We gaan het horen. Ook nog de subsidie van € 8.000, krijgen ze nog wel die subsidie, gelet op de termijn. En de voorlichting.

Wethouder Fortuyn: U vergeet nog even de lekkende luizen, maar daar kom ik nog op terug. De voorzitter: Ik dacht dat dat niet een in het wild levend dier was, vandaar dat ik hem niet noemde. Wethouder Fortuyn: We zitten samen op één lijn, komt helemaal goed. Even beginnend bij mevrouw Zwinkels. Zij had het over het nestbeheer van ganzen en het slommen in de Groenzoom en dat er sprake is van overpopulatie. Het is algemeen bekend. Het Zuid-Hollands Landschap heeft een beeld van een populatie van ongeveer 30.000 ganzen, van Canadese tot andere soorten ganzen. Ga me niet overhoren over hoeveel typen ganzen er zijn, want dat zou ik niet weten, maar 140.000 en dat zou tegen

30.000 afgezet moet worden. Dus de ganzenpopulatie is best wel een probleem van de provincie en het is ook provinciaal beleid. Dat is wel apart, maar zij doen het ganzenbeheer voor de hele provincie. Wat wij zelf kunnen doen is inderdaad wel wat beheersing. Wat wij doen in de Groenzoom o.a. is dat het schudden van de nesten. Verwijderen heeft geen zin, want kort erop gaan ze weer eieren leggen. Dus het enige wat helpt, is het schudden van de nesten. Dat is het beleid dat zij daar toepassen. Wij wachten ook wel op ander beleid, eventueel van de provincie. In Bleiswijk, dat was de eerste termijn dat ik aantrad voor de prachtige gemeente Lansingerland, hadden we altijd een heel grote ganzenpopulatie, die zich in Bleiswijk ophield op een klein stukje gras, maar ook daar de overlast zo groot was, dat je normaal niet daar kon lopen. We hebben toen iemand ingehuurd vanuit het oosten van het land. Dat noemen we een ganzenfluisteraar. Die heeft de ganzen naar zich toe gelokt en heeft ze toen vervolgens gebracht naar Drenthe. Ik heb niet meer geïnformeerd hoe het daar met hen vergaan is, maar ik ga ervan uit, dat ze daar een prima leven hebben en dat het allemaal prima geregeld is. Maar dat er een ganzen overpopulatie is, dat is helder. Er is nog niet het goede antwoord op gegeven. Dan sluit ik ook even aan op de vraag RTHA. Daar is redelijk goed wildbeheer. Daar kan je je ook iets bij voorstellen, dat op een vliegveld sowieso andere technieken ingezet worden, iets met geluid, ook met kanonnetjes, geluidkanonnen afschieten, om die populatie weg te houden. Daar is de overlast eigenlijk niet echt aanwezig. In die zin zit de provincie daar ook niet mee, dus daar zijn ze maar mee gestopt, want eigenlijk is RTHA eigenlijk de eerst aangewezen partij om dat daar goed te beheren. Dat neemt niet weg, dat het vraagstuk wel groot is. Ten aanzien van de heer Jumelet. Ja, fijn dat een motie uit 2019 in 2021 wordt afgehandeld. Ik begrijp dat het een hamerstuk gaat worden als het meezit en als de antwoorden bevallen. U ziet 2 jaar, ja, we maken progressie, zou ik zeggen. De 7 kilometergrens. Omdat we hier over wilde dieren praten, praten we hier over de kortste route. Met andere woorden: Delft valt er gewoon in. Dat was inderdaad de directe aanleiding, de wilde dieren opvang in Delft. Dat hebben we juist mee genomen. Er zijn ook contacten met die club, dus dat gaat de goede kant uit. Het actief communiceren. Uiteraard communiceren we wel, dat we dit hebben. Wij hebben in Bergschenhoek een ogenschijnlijk rattenplaag gehad. Enerzijds op particulier terrein, maar ook in de openbare ruimte. Dan gaan we met bewoners wel in gesprek. De meesten weten het ook wel, maar we hebben het nu vast gelegd in een document, waar we de verantwoordelijkheden leggen en hoe wij omgaan met overlast van wilde dieren. Dan kan je een grote pagina gaan huren over wilde dieren, maar dat lijkt me op dit moment niet echt aan de orde, maar mocht het zich voordoen, dat er een plaag ontstaat, gaan we daarmee uiteraard naar buiten. Dat doen we ook met de eikenprocessierups. Wanneer die weer de kop op steekt, dan communiceren we dat ook via het gemeentenieuws, maar ook in de kranten, dat we die bestrijding doen en hoe we die bestrijding doen. En dat er ook meldingen gedaan kunnen worden, want dat is niet onbelangrijk, dat die meldingen er ook zijn. Ten aanzien van de lekkende luis, ja, dat is feitelijk wat bij die bomen thuis hoort. Het is heel vervelend. Het is niet altijd de luis, maar ook het sap dat uit de boom zelf komt, uit de bladeren. Inderdaad, in verschillende straten hebben we daar last van. Het probleem is alleen: dan moeten we die bomen gaan kappen en het kappen van bomen doen we niet graag. We hadden vanavond een andere discussie, over biomassacentrales, dat zijn andere dingen. Maar dit soort typen bomen zullen we ook niet snel meer herplaatsen. Het is heel moeilijk te bestrijden, we gaan ook niet die bomen kappen. We proberen daar wel door regulier onderhoud dat te beperken, maar veel meer dan dat kunnen we ook echt niet doen. Ten aanzien van de post coronatijd, gaan we dan voor het wild zorgen? Ik weet dat er invasieve soorten of exoten geïmporteerd zijn om wat afleiding in huis te hebben. Ja, het is een beetje in een glazen bol kijken. Mocht dit problemen op gaan leveren, dan zullen wij met de betreffende instanties, zoals dierenbescherming of wildopvang, contact onderhouden over hoe hiermee om te gaan. Ik hoop inderdaad met u, dat de mensen die die beesten aangeschaft hebben in een periode dat ze er behoefte aan hadden ook in de periode na die tijd goede zorg zullen geven. Je schaft iets aan voor de langere termijn en niet voor de korte termijn, dat moge helder zijn. Meneer Hofman had het over de subsidie en de dierentuin. Daar zitten twee dingen aan. De zebra in de Groenzoom. We hebben getracht die zebra te vinden, maar we hebben het toch maar bij een 1 aprilgrap gehouden en het maar niet echt langdurig doorgezet. De dierentuin, dan komt de vraag van meneer Duk ook boven water. Als we € 8.000 hebben, ik denk dat Diergaarde Blijdorp dank je wel zou zeggen, maar er niet zo gek veel mee kan doen, want de bedragen van dierentuinen zijn dusdanig groot, daar kunnen we echt niet aan voldoen. Als we zelf nog voor de opgave staan om onze gemeentelijke begroting in balans te houden, dan denk ik dat ik met dat voorstel niet naar meneer Van den Beukel hoeft te gaan om de subsidie op te trekken. Er was ook een vraag over het wettelijk kader. Ja, we hanteren de wet natuurbeheer. Dat is een wettelijk kader, waarin wij deze beleidsregels opstellen. Uiteraard niet alleen natuurbeheer, maar ook de volksgezondheid, want die speelt natuurlijk een rol. Want als we het over ratten hebben of een muizenplaag of anderszins, dan speelt uiteraard ook de volksgezondheid een rol. Uiteraard kijken wij daar naar. Wat betreft meneer Duk: is het bedrag voldoende? Ja, het is eigenlijk nooit voldoende. Je wilt altijd meer geven. Dat geldt ook voor Delft. Maar er zijn meer gemeenten die ook die richting uit kijken en gezamenlijk denken wij dat wij hiermee een goede bijdrage doen. Uiteraard is het aan u als gemeenteraad, als leden, om ruimhartig dat bedrag van € 8.000 op te hogen. Maar die voorstellen zien we dan wel bij de kaderbrief tegemoet. Ik denk dat ik alles gehad heb. De voorzitter: De vraag van de

heer Jumelet over de subsidieaanvraag, 1 april, en het beleid dat op 22 april wordt vast gesteld.
Wethouder Fortuyn: Ja, dat is heel apart, maar de aanvraag kan tot 1 juni. Dat is kort door de bocht. Als de aanvraag later zou komen, dan nog kijken we er wel gewillig naar. Het is nu het beleid vast stellen en vervolgens de beschikking vast stellen. Als het elkaar kruist, zullen we dat zeker welwillend beoordelen.

Tweede termijn

Mevrouw Zwinkels, L3B: Ik wil graag de wethouder bedanken voor het beantwoorden van mijn vragen en alle andere vragen. Ik zal meneer Machielse gelukkig maken, want voor mij is het ook een hamerstuk. Ik had kunnen zeggen: hamerstuk tot de vragen beantwoord zijn. De wethouder had iets kunnen zeggen waardoor het geen hamerstuk zou worden.

De heer Machielse, VVD: Geen behoefte aan een nadere tweede termijn. Dank u wel.

De heer Jumelet, WIJ: Ik had een opmerking. Het leek of de wethouder het opvatte als een verwijt, dat in 2019 de motie werd aangenomen en nu het beleidsstuk voor ligt. Dat was geenszins de bedoeling, dus geen verwijt, maar een compliment dat het stuk er ligt n.a.v. de motie. Dat is één. En twee: begrijp ik nou goed dat de indieningsdatum dan verzet wordt naar 1 juni? Past u dat dan aan in het stuk? Dat is even een korte vraag. De voorzitter: Een hamerstuk? De heer Jumelet: Ja, dat had ik in de eerste termijn al gemeld.

De heer Hofman, CU: Ik ben net van de schok gekomen. Voor ons is het ook een hamerstuk.

De heer Van der Stad, D66: Het was een duidelijk antwoord van de wethouder. Een hamerstuk.

De heer Duk, GL: Ook voor ons is het een hamerstuk. Een tijd geleden was ik erg verbaasd over de vos, die bij mij op het achterpaadje stond. Tot mijn genoegen kan ik de heer Xhemaili melden, dat deze ook in Lansingerland aanwezig is. Wat betreft de € 8.000: het is natuurlijk behoorlijk klein geld voor een gemeente. Als de gemeente zou aangeven, dat er meer aanvragen zijn dan dat er geld is, dan zal GL instemmen met het huidige stuk. Dank u wel.

De heer Xhemaili, PvdA: Goed om te horen, dat er ook vossen in Lansingerland zijn. Dat kunnen we alleen maar toejuichen, denk ik. Mits ze overlast veroorzaken, dan wat minder. Voor ons ook een hamerstuk.

Wethouder Fortuyn: Als het kan, uiteraard pas ik hem aan. Ik weet het niet. Maar ga er van uit: ik pas hem aan op 1 juni.

De voorzitter: Dan is dit beëindigd. Een hamerstuk.

7a. Actualiteiten uit het college

De voorzitter: We hebben een overzicht gehad van alle actualiteiten: HSL, A13/A16. Heeft er iemand een vraag over?

De heer Machielse, VVD: Ik was voor deze vergadering nog even de lokale media aan het lezen, of de landelijke media. Toen las ik in het Parool, de heer Fortuyn refereerde er eerder deze vergadering ook al aan, een artikel 'van Amsterdam naar Praag, de nachttrein keert terug'. Dit artikel is van 6 april, voor de liefhebbers zal ik het even doorsturen. Mijn vraag is: het betreft het HSL tracé, zoals ik het artikel lees. Maar nachttreinen is iets waar we ons al jaar en dag als gemeente in onze zienswijzen en ons beleid tegen verzetten vanwege de overlast. Nu lijkt het een gelopen race en komt die er, althans, volgens het artikel. Dus mijn vraag is: is het college zich daarvan bewust en kan er een duiding aan worden gegeven hoe dat zich verhoudt tot onze eerder ingezette routes? Wethouder Fortuyn: Ik zie hem ook lopen, over Dresden, Berlijn, Hannover, Amsterdam, Rotterdam, Rozendaal, Antwerpen en Brussel. Het is inderdaad een aardig tracé, dat dan inderdaad over de HSL lijn zou moeten gaan lopen. Ik weet er eigenlijk helemaal niets van, laat ik dat voorop stellen. Dus ik ga ook niet antwoorden in de zin van hoe het zich verhoudt. Ik ga het even uitzoeken en ik kom er schriftelijk op terug.

7b. Actualiteiten uit de commissie

De voorzitter: We hebben net allerlei toeters en bellen gehad vanuit de MRDH, dus ik ga ervan uit, dat we daar niets over te melden hebben. Ik zie niets.

7c. Verbonden partijen

De voorzitter: Iemand? Ook niet?

8. Rondvraag en sluiting

De heer Muis, D66: Ik heb een vraag n.a.v. een collegebrief, stand van zaken Berkel centrum west van 30 maart j.l. Een hele korte vraag eigenlijk. We lezen daarin dat de verkoop van woningen voorspoedig verloopt. Dat is natuurlijk fijn om te horen. Alleen, de brief zegt niets over de voortgang m.b.t. de invulling van het winkel- en horecadeel. Er zou daar een 12-tal winkels komen en 2 grote horecagelegenheden. Wij vragen ons af of door de coronacrisis die ondernemers dat nog steeds van plan zijn om te gaan doen daar of dat het misschien wat minder loopt dan de verkoop van de woningen. Ik hoor het graag van de betreffende wethouder. De voorzitter: Wie gaat dit beantwoorden? Wethouder Fortuyn: Ik heb geen flauw idee. De vraag komt nu, maar als meneer Muis akkoord is met een schriftelijke beantwoording, dan ga ik de vraag schriftelijk beantwoorden, want ik zou er geen antwoord op weten. De voorzitter: Ik denk wethouder Van den Beukel ook niet, anders had ik hem wel gehoord. De heer Muis: Dan wordt het schriftelijk. Wethouder Van den Beukel: Ik wilde juist zeggen, dat ik een poging kan wagen, maar ik denk dat ik dan onrecht doe aan de serieuzeheid van de vraag. Dus laten we het schriftelijk doen, is mijn voorstel ook. De voorzitter: Dan gaat die schriftelijk beantwoord worden. Dat lijkt me wel zo verstandig.

De voorzitter, om 23.05 uur: Verder niets meer aan de orde zijnde, zit ik naar de klok te kijken. Toch nog ruim elf uur geworden. Ik dank u allen voor uw inzet en voor deze vergadering. Nog een prettige avond, welterusten en ik ga kijken hoe koud het buiten is en of het nog sneeuwt.

Verslag opgesteld door Marianne Jansen, Lothassa Secretarie, met behulp van geluidsopname.